

Lapin yliopiston

toimintakertomus ja tilinpäätös 2005

Lapin yliopiston hallitus 14.3.2006

UNIVERSITY OF LAPLAND
LAPIN YLIOPISTO

1	JOHDON KATSAUS TOIMINTAAN.....	1
2	TULOKSELLISUUDEN KUVAUS.....	3
2.1	TOIMINNAN VAIKUTTAVUUS.....	3
2.1.1	Pohjoisten ja arktisten alueiden tuntemuksen edistäminen.....	3
2.1.2	Palvelu- ja elämysosaamisen asiantuntijuus.....	4
2.1.3	Uusien elinkeinojen syntyminen edistäminen.....	5
2.1.4	Alueellinen koulutustoiminta.....	6
2.1.5	Valmistuneiden työllistyminen.....	7
2.1.6	Uusien opiskelijoiden kotilääni.....	8
2.2	TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS.....	8
2.2.1	Toiminnallinen tehokkuus ja sen kehitys.....	8
2.2.1.1	Taloudellisuus.....	8
2.2.1.2	Tuottavuus.....	16
2.2.2	Tuotokset ja laadunhallinta.....	18
2.2.2.1	Tutkimus.....	18
2.2.2.2	Jatkotutkintokoulutus.....	19
2.2.2.3	Perustutkintokoulutus.....	20
2.2.2.4	Kansainvälisyys.....	24
2.2.2.5	Aikuiskoulutus.....	27
2.2.2.6	Taiteellinen toiminta.....	29
2.2.2.7	Kirjastopalvelut.....	29
2.2.2.8	Harjoittelukoulu.....	30
2.2.2.9	Laadunhallinta.....	33
2.2.3	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	34
2.2.3.1	Henkilötyövuodet.....	34
2.2.3.2	Henkilöstön keski-ikä ja ikäjakauma.....	34
2.2.3.3	Henkilöstön koulutusrakenne.....	35
2.2.3.4	Määrä- ja kokoaikaiset työsuhteet.....	35
2.2.3.5	Työvoimakustannukset.....	35
2.2.3.6	Työhyvinvointi.....	36
2.3	TULOSANALYYSI JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	37
2.3.1	Alueellisen koulutus- ja kehittämistoiminnan vaikuttavuus.....	37
2.3.2	Tutkimus.....	38
2.3.3	Jatkotutkintokoulutus.....	39
2.3.4	Perustutkintokoulutus.....	40
2.3.5	Aikuiskoulutus.....	40
2.3.6	Kansainvälisyys.....	41
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN ANALYYSI.....	42
3.1	TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN ANALYYSI.....	53
3.1.1	Rahoitus.....	53
3.1.2	Määrärahojen kehitys.....	54
3.1.3	Kustannusvastaavuuslaskelmat.....	55
3.1.4	Taseen tarkastelua.....	55
3.1.5	Tuotto- ja kululaskelman tarkastelua.....	56
4	SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA.....	59
5	MÄÄRÄAJAIN TEHTÄVIEN KOKONAISARVIOINTIEN TULOKSET.....	60
5.1	LAPIN MAAKUNTAKORKEAKOULU.....	60
5.2	TUTKIJAKOULUTUS.....	61
6	YHTEEENVEDOT VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ.....	62
7	ALLEKIRJOITUKSET.....	63
	LIITE: YLIOPISTON TAITEELLINEN TOIMINTA 2005.....	64

KUVAT

KUVA 1. RAHOITUSMENOT 1995-2005 (1 000 €)	8
KUVA 2. LAPIN YLIOPISTOON ENSISIJAJAISESTI HAKENEET JA HYVÄKSYTYT 1995-2005	21
KUVA 3. LÄHTENEET JA SAAPUNEET VAIHTO-OPISKELIJAT 1996-2005	25
KUVA 4. AVOIMEN YLIOPISTON LASKENNALLISET KOKOPÄIVÄISET OPISKELIJAJAIPAKAT 1996-2005	28
KUVA 5. AIKUISKOULUTUKSEEN OSALLISTUNEET OPISKELIJAT 1995-2005	29
KUVA 6. HENKILÖTYÖVUODET LAPIN YLIOPISTOSSA 2000-2005	34
KUVA 7. PALVELUJEN OSTOT 2003-2005	54
KUVA 8. PALKKAKULUJEN RAKENNE	58
KUVA 9. APURAHAT 2003-2005	58

TAULUKOT

TAULUKKO 1. VUOSINA 2002-2004 PERUSTUTKINNON SUORITTANEIDEN TYÖLLISTYMINEN	7
TAULUKKO 2. BUDJETTIRAHOITUKSEN KÄYTTÖ MENOLAJEITTAIN (1 000 €) 2003-2005	9
TAULUKKO 3. ULKOPUOLISEN RAHOITUKSEN KÄYTTÖ RAHOITUSLÄHTEITTÄIN (1 000 €) 2003-2005	9
TAULUKKO 4. TULOSALUEITTAISET KUSTANNUKSET 2005 (KOKONAISRAHOITUS, 1 000 €)	10
TAULUKKO 5. KUSTANNUKSET/TUTKINTO 2003-2005	10
TAULUKKO 6. BUDJETTIRAHOITUKSEN OSUUS (%) KOKONAISKUSTANNUKSISTA 2003-2005	11
TAULUKKO 7. LIIKETALOUDellinen MAKSULLINEN PALVELUTOIMINTA 2003-2005	12
TAULUKKO 8. JULKISOIKEUDELLINEN MAKSULLINEN PALVELUTOIMINTA 2003-2005	13
TAULUKKO 9. MUU BUDJETTIRAHOITUSTA TÄYDENTÄVÄ RAHOITUS 2003-2005	14
TAULUKKO 10. KOULUTUSPOLIITTISIN PERUSTEIN JÄRJESTETYN KOULUTUKSEN TUKIRAHAA 2005	15
TAULUKKO 11. TOHTORIN TUTKINNOT/PROFESSORI 2003-2005	16
TAULUKKO 12. TIETEELLISET JULKAISUT/PROFESSORI 2002-2004	16
TAULUKKO 13. YLEMMÄT KORKEAKOULUTUTKINNOT/OPETUSHENKILÖSTÖ 2003-2005	16
TAULUKKO 14. PERUSTUTKINTO-OPINTOJEN LÄPÄISYPROSENTTI 2003-2005	17
TAULUKKO 15. TIETEELLISET JULKAISUT 2003-2004	19
TAULUKKO 16. TOHTORITUTKINTOTAVOITTEEN TOTEUTUMINEN 2004-2005 JA TUTKINTOTAVOITTEET 2006	19
TAULUKKO 17. TOHTORIN TUTKINNOT 2003-2005	19
TAULUKKO 18. LISENSIAATIN TUTKINNOT 2003-2005	20
TAULUKKO 19. UUSIEN YLIOPIILAIDEN OSUUS HAKIJOISTA JA OPISKELUPAIKAN VASTAANOTTANEISTA 2005	20
TAULUKKO 20. YLEMMÄT KORKEAKOULUTUTKINNOT 2004-2005 JA TUTKINTOTAVOITTEET 2006	22
TAULUKKO 21. YLEMMÄT KORKEAKOULUTUTKINNOT 2003-2005	22
TAULUKKO 22. ALEMMAT KORKEAKOULUTUTKINNOT 2003-2005	23
TAULUKKO 23. LÄHTENEET VAIHTO-OPISKELIJAT 2003-2005	24
TAULUKKO 24. SAAPUNEET VAIHTO-OPISKELIJAT 2003-2005	25
TAULUKKO 25. ULKOMAISET TUTKINTO-OPISKELIJAT 2003-2005	26
TAULUKKO 26. AVOIMEN YLIOPISTON KAUTTA TUTKINTO-OPISKELIJOIKSI SIIRTYNEET 2004-2005	28
TAULUKKO 27. HARJOITTELUKOULUN TUNNUSLUKUJA 2003-2005	32
TAULUKKO 28. HENKILÖSTÖ IKÄLUOKITTAIN (%) 2005	34
TAULUKKO 29. HENKILÖSTÖ KOULUTUSTASOITTAIN (%) 2005	35
TAULUKKO 30. TYÖSUHTEEN LUONNE HENKILÖSTÖRYHMITÄIN 2005	35
TAULUKKO 31. LAPIN YLIOPISTON TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA	42
TAULUKKO 32. LAPIN YLIOPISTON TUOTTO- JA KULULASKELMA	43
TAULUKKO 33. LAPIN YLIOPISTON TASE	44
TAULUKKO 34. NETTOUTETUT TULOT JA MENOT	46
TAULUKKO 35. TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMAN TIEDOT VALTUUKSISTA JA NIIDEN KÄYTÖSTÄ MOMENTIN TARKKUUDELLA	46
TAULUKKO 36. HENKILÖSTÖKULUJEN ERITTELY	47
TAULUKKO 37. SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET JA NIIDEN MUUTOKSET	47
TAULUKKO 38. KANSALLIS- JA KÄYTTÖOMAISUUDEN SEKÄ MUIDEN PITKÄVAIKUTTEISTEN MENOJEN POISTOT	48
TAULUKKO 39. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	49
TAULUKKO 40. TALOUSARVION TALOUDESTA ANNETUT LAINAT	49
TAULUKKO 41. ARVOPAPERIT JA OMAN PÄÄOMAN EHTOISET SIIJOITUKSET	49
TAULUKKO 42. TASEEN RAHOITUSERÄT JA VELAT	50
TAULUKKO 43. VALTIONTAKAUKSET JA -TAKUUT SEKÄ MUUT VASTUUT	50
TAULUKKO 44. TASEESEEN SISÄLTÄVÄT RAHASTOIDUT VARAT	51
TAULUKKO 45. TASEESEEN SISÄLTÄMÄTTÖMÄT RAHASTOIDUT VARAT	51
TAULUKKO 46. VELAN MUUTOKSET	51
TAULUKKO 47. VELAN MATURITEETTIJAKAUMA JA DURAATIO	51
TAULUKKO 48. MUUT OIKEIDEN JA RIITTÄVIEN TIETOJEN VAATIMUKSEN EDELLYTTÄMÄT MAHDOLLISET LIITTEET	51
TAULUKKO 49. LUETTELO KÄYTETYSTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA, TOSITELAJEISTA JA NIIDEN SÄILYTYSTAVOISTA	52
TAULUKKO 50. RAHOITUKSEN KÄYTTÖ RAHOITUSKANAVITTAIN	53
TAULUKKO 51. YLEISET TOIMINTAMENOT	54
TAULUKKO 52. KULU- JA TUOTTORAKENNE	57
TAULUKKO 53. HENKILÖSTÖKULUT YKSIKÖITTÄIN	57

1 JOHDON KATSAUS TOIMINTAAN

Suomen yliopistolaitos joutui monenlaisen ryöpytyksen kohteeksi vuonna 2005. Sen kykyyn tuottaa riittävästi kansainvälistä huippututkimusta, mikä näkyisi hyvinä sijoituksina ns. Shanghain listalla, sen alueelliseen hajanaisuuteen ja hallinnolliseen pirstoutumiseen samoin kuin yksikköjen liian pieneen kokoon suunnattiin voimakasta kritiikkiä ennen muuta Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) ja aatteellisesti sitä lähellä olevilta tahoilta. Valtioneuvoston hyväksymä valtionhallinnon tuottavuusohjelma, jonka mukaan vain joka toinen vuoteen 2011 vapautuva valtion työpaikka tultaisiin täyttämään, lisäsi yliopistojen epävarmuutta tulevaisuudestaan, sillä merkitsisihän ohjelman toteuttaminen yliopistojen osalta suurimmillaan usean tuhannen henkilön vähennystä.

Yliopistot joutuivat siten monen rintaman puolustustaisteluun, mikä kulminoitui Rehtorien neuvoston syksyllä 2005 antamaan ”punaiseen julistukseen” Manifestiin, missä yliopistoihin liittyviä asioita käsiteltiin edellisiä monipuolisemmin ja tuotiin esiin niiden tulevaisuuden haasteet sekä se, miten näihin haasteisiin tulisi yliopistojen mielestä vastata.

Tätä kirjoitettaessa (tammikuu 2006) näyttää siltä, että eräitä manifestissa esiin nostettuja asioita, kuten yliopistojen julkisoikeudellisen aseman ja taloudellisen autonomian uudelleen sääntely, on alettu valmistella. Tämän myötä yliopistojen toimintaan liittyvässä keskustelussa on siirrytty eräänlaisen ”linnarauhan” kauteen.

Vuoden aikana asenneilmapiirissä tapahtunut muutos ei ole kuitenkaan vaikuttanut yliopistojen tuloksekkaaseen toimintaan, vaan muun muassa tohtorin tutkintoja yliopistoissa on suoritettu ennätyksellisesti.

Vuosi 2005 oli opetusministeriön ja yliopistojen vuosia 2004-2006 koskevan tulossopimuskauden keskimääräinen vuosi. Lapin yliopiston tavoitteet meneillään olevalle sopimuskaudelle nousivat huomattavasti edellisestä (2001-2003), mikä merkitsi perusrahoituksen lisääntymistä vastaavassa määrin. Tavoitteiden nostaminen tapahtui kuitenkin realistiselta pohjalta, koska jo nyt on nähtävissä, että ne paitsi saavutetaan, osittain (mm. tohtorin tutkintojen osalta) myös ylitetään.

Lapin yliopistossa suoritettiin 397 maisterin tutkintoa vuonna 2005, mikä on uusi ennätys. Näistä 16 kauppatieteen tutkintoa kirjautuu kuitenkin Oulun yliopistoon. Tohtorin tutkintoja suoritettiin 18 tavoitteen oltua 17. Parhaiten tutkintotavoitteensa saavutti – tavoitteet ylittäen – kasvatustieteiden tiedekunta.

Opiskelemaan hakeutuvien nuorten keskuudessa Lapin yliopisto säilytti hyvin vetovoimansa. Vain joka viides hakija (19,7 %) sai opiskelupaikan syksyllä 2005. Tätä ankarampaa karsintaa hakijajoukkoonsa joutui tekemään vain Tampereen yliopisto (13,7 %).

Yliopiston toiminnan kansainvälistyminen eteni vuonna 2005 hyvin. Vuodesta 2002 lukien Lapin yliopistoon on tullut enemmän vaihto-opiskelijoita muualta kuin mitä omia opiskelijoita on lähtenyt vaihtoon. Tämä trendi jatkui edelleen ja tulijoiden määrässä saavutettiin uusi ennätys (216) ulkomaisten opiskelijoiden kokonaismäärän oltua 306 eli

6,9 prosenttia kaikista opiskelijoista. Vuoteen 2010 asetettu tavoite, että Lapin yliopiston opiskelijoista olisi 10 prosenttia ulkomaalaisia, on hyvin saavutettavissa.

Tutkimuksen paremman kohdentumisen ja vaikuttavuuden lisäämiseksi yliopistossa aloitettiin kaikkien tiedekuntien ja Arktisen keskuksen yhteistyönä tutkimusstrategian valmistelu, mistä ensimmäisen osan muodostaa arktisiin ja pohjoisiin kysymyksiin keskittyvä huippututkimusohjelma.

Valtioneuvoston tuottavuusohjelman siivittämänä yliopistossa aloitettiin syksyllä 2005 sisäisen tuottavuusohjelman laatiminen, minkä tavoitteena on resurssien siirtäminen mahdollisimman suuressa määrin tukipalveluista yliopiston ydintoiminta-alueille tutkimukseen ja opetukseen. Tätä edelsi aikuiskoulutuksen ja yhteiskunnallisen palvelutoiminnan rakenteissa tehty muutos: 1.8.2005 yliopistossa aloitti erillislaitoksena toimintansa Lapin yliopiston aluepalvelut, johon koottiin avoimen yliopiston, maisterikoulun ja täydennyskoulutuskeskuksen palvelut. Samalla täydennyskoulutuskeskus entisessä muodossaan lakkautettiin.

Täydennyskoulutuskeskuksen johtajan tehtävän tultua tarpeettomaksi virasta muodostettiin yliopiston laatujohtajan tehtävä, minkä avulla tehostettiin yliopiston laadunvarmistustyötä.

Kauppatieteiden ja matkailun eriyttäminen omaksi tiedekunnaksi vuonna 2004, johti vuonna 2005 yhteiskuntatieteiden tiedekunnan rakenneuudistuksen valmisteluun. Sen tavoitteena on asemoida uudelleen yhteiskuntatieteellisen alan tutkimus ja koulutus Lapin yliopistossa nimenomaan Pohjois-Suomen tarpeita ajatellen.

Yliopiston infrastruktuurin kehittäminen tapahtui kampusalueen rakennuskannan kunnossapito- ja muutostöiden sekä uudisrakennuksen aikataulun mukaisen toteutuksen avulla. Uudisrakentamisprojekti on edennyt häiriöttä; harjannostajaisia vietettiin 5.9.2005 ja rakennus valmistuu kesäkuussa 2006. Se tulee olennaisella tavalla muuttamaan koko kampusalueen yleisilmettä ja toimintaa.

Lapin yliopiston lähivuosien kehitys näyttää joka suhteessa turvatulta. Yliopiston vetovoima opiskelemaan halukkaiden nuorten keskuudessa on hyvä; yliopiston kyky tuottaa tutkintoja on niin ikään valtakunnallisestikin arvioiden hyvä; yliopiston infrastruktuuri tulee olemaan uudisrakennuksen valmistuttua huippuluokkaa ja yliopiston vaikuttavuus tutkimuksen, koulutuksen ja yhteiskunnallisen palvelutoiminnan avulla tulee saamaan lähivuosina entistä näkyvämmän aseman.

Haasteita ja epävarmuustekijöitä tulevat asettamaan opetusministeriön käyttöön ottaman uuden rahoitusjärjestelmän soveltaminen, EU:n rakennerahastovarojen määrä ja soveltamislinjaukset seuraavalla rakennerahastokaudella (2007-2013) samoin kuin se, miten valtioneuvoston päättämä tuottavuusohjelma tullaan yliopistoissa toteuttamaan ja voidaanko sitä kautta vapautuva tukipalveluresurssi muuntaa yliopiston ydintehtäviä palvelevaksi lisäresurssiksi, niin kuin Suomen kaikki yliopistot haluaisivat sen tapahtuvan.

2 TULOKSELLISUUDEN KUVAUS

2.1 Toiminnan vaikuttavuus

Lapin yliopiston tavoitteena on edistää pohjoisten alueiden tuntemusta ja yhteiskunnallista ja kulttuurista kehitystä sekä näillä alueilla asuvien ihmisten hyvinvointia. Tämä tavoite suuntaa yliopiston vaikuttavuutta ja linjaa toimintojen suunnittelua. Käytännössä vaikuttavuus toteutuu tutkimuksen ja koulutuksen sekä julkisen sektorin, yritysten ja yliopiston yhteisten hankkeiden, työelämäyhteistyön ja aluekehitysprojektien kautta.

2.1.1 Pohjoisten ja arktisten alueiden tuntemuksen edistäminen

Lapin yliopiston tavoite edistää pohjoisten alueiden tuntemusta ja yhteiskunnallista ja kulttuurista kehitystä sekä näillä alueilla asuvien ihmisten hyvinvointia on suunnannut yliopistossa tehtävää tutkimusta alueen ympäristöön, ihmisiin ja elinkeinoihin. Näin tutkimus on palvellut sekä aluekehitystä että paikallista hyvinvointia ja yleistä kansainvälistä kestävästä kehityksen ja globaali muutoksen tutkimusta ja päätöksentekoa.

Yliopiston vahvuutena arktisissa ja pohjoisissa kysymyksissä on sen arktinen sijainti. Se on taannut erityisen omakohtaisen asiantuntemuksen ja yhteyden paikallisiin asukkaisiin ja alkuperäiskansojen edustajiin. Yliopistolla on osallistuvan tutkimuksen erityisosaamista.

Arktisen ja pohjoisen tutkimusta ovat tukeneet myös yliopiston kansainväliset maisteri- ja jatko-opintotasoiset koulutusohjelmat. Lisäksi yliopisto on huolehtinut arktisten alueiden yliopistojen ja korkeakoulujen yhteistyöverkoston, University of Arcticin, kansainvälisestä sihteeristöstä. Tämä on edistänyt kansainvälistä opiskelijavaihtoa sekä tarjonnut alan monitieteisiä kursseja.

Lapin yliopiston arktisen ja pohjoisen tutkimus pyrkii tukemaan yhteiskunnallista päätöksentekoa, ja se perustuu tavoitteelle yhdistää vahva tieteellinen perustutkimus sovellettavuuteen. Tutkimus voidaan ryhmitellä kahden pääteeman alle, nykyhetken ymmärtämiseen ja sitä koskevan kokonaiskuvan luomiseen ja tulevaisuuden hyvinvointia tukevaan tutkimukseen.

Nykyhetken tutkimuksen pyrkimyksenä on arktisten ja pohjoisten olosuhteiden ja niiden vuorovaikutusmekanismien ymmärtäminen, tapahtumassa olevan muutoksen todentaminen sekä sen aiheuttamien vaikutusten arviointi. Tutkimus selvittää arktisen ja pohjoisen luonnonympäristön ja alueen yhteiskuntien muutosherkkyyttä, haavoittuvuutta ja kapasiteettia palautua ennalleen. Tutkimus käsittelee kestävästä kehityksestä, globaali muutosta, ilmastomuutosta, kansainvälistä ja aluepolitiikkaa sekä alkuperäiskansakysymyksiä.

Tulevaisuuden hyvinvointia koskevan tutkimuksen aiheet ovat usein konkreettisia ihmisen toimintaan liittyviä kysymyksiä. Niiden tulokset hyödyttävät aluekehitystä, ja ne ovat tulevaisuuteen suuntautuneita. Tutkimus tarkastelee luonnon systeemien sopeutumista muutokseen. Näkökulma on usein paikallinen, vaikka se liitetäänkin tai sitä verrataan laajempiin ja yleisiin tarkasteluihin.

Tutkimus painottuu arktisille ja pohjoisille alueille tyypillisten elinkeinojen, kulttuurien, sukupuolijärjestelmien, identiteettien ja mentaliteettien tutkimukseen. Taiteen tutkimus- ja kehityshankkeet sekä informaatioteknologiaa hyödyntävän mediakasvatuksen tutkimukset kuuluvat tähän teemaan. Muutoksen hallintaa tutkitaan myös ympäristö- ja vähemmistö-oikeuden näkökulmasta.

Osa pohjoisuutta on myös yliopiston *Venäjä-osaaminen*. Lapin yliopiston Venäjä-keskus kokoaa Lapin yliopiston Venäjä-asiantuntijat ja luo yhteisen moni- ja poikkitieteellisen yhteistyömahdollisuuden tutkimuksen ja opetuksen kehittämiseen sekä projektitoimintaan. Yliopiston tavoitteena on käynnistää pohjoinen Cross-Border –yliopisto yhteistyössä Pohjois-Venäjän ja Barentsin alueen yliopistojen kanssa.

Tutkimustoiminnan lisäksi myös Lapin yliopiston arktisten kysymysten opetustarjonta on kasvanut varsin laajaksi. Se sisältää alemman korkeakoulututkinnon tasolla kolme opintokokonaisuutta, jotka kokonaisuudessaan liittyvät arktisen ja pohjoisen tematiikkaan: *Arctic Studies Programme (ASP)*, *Circumpolar PhD Network in Arctic Environmental Studies Programme (CAES)* ja *Russian Studies Programme*. Lisäksi *Intercultural Communication Programme* ja *Community Art Programme* sisältävät osittain pohjoiseen liittyviä teemoja. Maisteritasolla toimii *Master's Degree in Northern Resources* –koulutusohjelma. Arktisen keskuksen johtamana toimii valtakunnallinen opetusministeriön rahoittama *Arktis Graduate School, ARKTIS*.

2.1.2 Palvelu- ja elämysosaamisen asiantuntijuus

Lapin yliopistossa on laajaa palveluihin liittyvää osaamista: juridiikka, kasvatus, hyvinvointi, hallinto, matkailu, liiketoimintaosaaminen, kulttuuri, design ja ympäristö. Lisätäkseen vaikuttavuutta palvelu- ja elämysosaamisen asiantuntijana yliopisto rakentaa nykyisten yksittäisten tutkimushankkeiden sijaan laajempia monitieteisiä ja olemassa olevia verkostoyhteistyösuhteita hyödyntäviä kokonaisuuksia ja tutkimusohjelmia. Tällä hetkellä valmistelussa ovat matkailun, ympäristötutkimuksen, aluekehittämisen ja monitieteisen soveltavan informaatioteknologian tutkimusohjelmat.

Lisäksi yliopisto toteuttaa Rovaniemen ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun kanssa yhteistä mediatutkimusstrategiaa. Ohjelman painopisteitä sisällöntuotannossa ovat älykkäät ympäristöt, pelit ja monimediatuotanto. Strategian mukaan tutkimustoiminta suunnataan tukemaan mahdollisimman hyvin elämysteollisuuden ja matkailun toimialoja sekä julkisten palveluiden kehittämistyötä.

Myös koulutuksen profiloinnissa keskeisiä ovat uudet ja jatkuvat elämys- ja palveluosaamista edistävät koulutuskokonaisuudet. Näitä ovat mm.:

- Työelämän kehittämiseen johtava koulutus
- NetCom-maisteriohjelma
- palvelujohtamisen ja logistiikan koulutusohjelma
- sosiaalityön informaatioteknologian sovellutusten maisteriohjelma
- hallinnon ja johtamisen informaatioteknologisten sovellusten tutkintokoulutus
- Infomaatioympäristöjen muotoilun maisteriohjelma
- Experience Design Management –maisteriohjelma
- matkailuyrittäjyyden alueellinen tutkintokoulutus

- kuntoutuksen tutkintokoulutus
- soveltavan psykologian tutkintokoulutus
- oikeusnotaarikoulutuksen järjestäminen työelämässä toimiville henkilöille

2.1.3 Uusien elinkeinojen syntymisen edistäminen

Lapin yliopisto on vahvistanut yrittäjyyttä edistäviä toimiaan. Koulutusalat ovat määritelleet niitä tutkimus- ja kehittämistoimiensa alueita, joilla yritystoimintaa pyritään edistämään. Näitä ovat mm. hyvinvointipalvelut sekä uudet ympäristötuotteet, kuten älypakkaukset, älykäs leikkikenttä ja matkailijoiden mobiilipalvelut. Lisäksi yrittäjyyden ja yrittäjäkasvatuksen approbatur-opinnot ovat osa avoimen yliopiston opetustarjontaa.

Yliopisto on myös pyrkinyt terävöittämään yritystoiminnan ja muun alueellisen palvelutoimintansa imagoa ja mahdollistamaan nykyistä laajempien, moni- ja poikkitieteellisten yliopistollisten palvelukonseptien tarjoamisen. Siksi yliopiston aluetutkimus, kehittämishanketoiminta, täydennyskoulutus, alueellinen perustutkintokoulutus ja hankepalvelutoiminta koottiin *aluepalveluiden erillislaitokseen*. Uusi organisoituminen vahvistaa yliopiston roolia alueellisessa ohjelmaperusteisessa kehittämistyössä, aluekehityksen tutkimuksessa ja innovaatiotoiminnassa.

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tavoitteena on uuden tiedon ja osaamisen tuottaminen ja niiden muuttaminen oppimisen tai teknologian siirron avulla maakunnan elinkeinoelämän innovaatioiksi. Toimialakohtaisia tai alueellisia kehittämiskokonaisuuksia pyritään synnyttämään kahdella tavalla:

- luomalla yrityslähtöiseen tutkimukseen, tuotekehitykseen ja teknologian siirtoon erikoistuvia monen toimijan tutkimusyksiköitä tai
- luomalla seutukunnallinen innovaatiotoiminnan malli, jossa määritellään tavoiteltava innovaatioympäristö yhteistyössä seutukuntien elinkeinojen kehittämisestä vastaavien tahojen kanssa ja osallistutaan innovaatioympäristössä edellytettävään tutkimus-, tuotekehitys- ja koulutustoimintaan.

Yrityslähtöisen tutkimuksen, tuotekehityksen ja teknologian siirtoon perustuvan ns. Teknopolis –mallin toteutumisesta esimerkkinä on Rovaniemen seudulla toteutettavan älykkään leikkikenttä –hankkeen ympärille syntynyt motoriikan miniklusteri. Tällaisen kokonaisuuden taustalla on alansa keskeinen yritys, jonka tuotekehityksen taustalla on paljon tutkimusta ja tutkimuksellista yhteistyötä. Lapin yliopistosta hankkeessa on mukana taiteiden tiedekunta ja kasvatustieteiden tiedekunnan mediapedagogiikkakeskus. Myös ICT- ja animaatio- ja peliteknologian alalle on syntyvässä vastaavanlainen klusteri em. alojen koulutus- ja tutkimushankkeiden ympärille.

Teknopolis –mallia on käytetty isommilla seutukunnilla, kuten Rovaniemen ja Kemi-Tornion seutukunnissa. Jatkuvaan oppimiseen ja kehittymiseen perustuva oppivan talouden malli on soveltuvampi pienemmille seutukunnille. Lapin yliopisto on ollut mukana toteuttamassa tällaista osaamisen siirron mallia seudullisissa osaamisstrategioissa ja innovaatioympäristöselvityksissä, joissa on määritelty seudulliset painopisteet ja luotu pohjaselvitys alueellisen innovaatiotoiminnan kehittämiseksi.

2.1.4 Alueellinen koulutustoiminta

Lapin yliopisto tarjoaa opetusta maakuntaan pääosin *Lapin maakuntakorkeakoulun* kautta. Maakuntakorkeakoulu on Lapin korkeakoulujen yhteinen verkostopohjainen toimintamalli. Verkostossa mukana olevat korkeakoulut tuottavat seutukunnille niiden kehittämisstrategioiden mukaista koulutusta yhteistyössä seutukuntien omien vapaan sivistystyön oppilaitosten ja muiden koulutusorganisaatioiden sekä mm. kuntien elinkeinotoimien ja työvoimatoimistojen kanssa. Tavoitteena on maakunnan tasapainoinen kehittäminen seutukuntien profiloitumista tukevalla tavalla ja alueellisten koulutuserojen tasaaminen.

Lapin yliopisto on ollut mukana maakuntakorkeakoulun konsortion osapuolten kanssa seutukunnallisten osaamisstrategioiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Niiden mukaisesti se on myös tarjonnut avoimia yliopisto-opintoja kaikissa Lapin seutukunnissa sekä tutkintoon johtavien koulutusohjelmien opetusta Koillis-Suomen, Kemi-Tornion ja Itä-Lapin seutukunnissa. Alueellinen tutkinto-ohjelmatoiminta kattaa suurimman osan yliopiston toiminta-alueesta ja väestöstä.

Myös Oulun ja Lapin yliopistojen yhteisen *Meri-Lappi Instituutin* toiminnan perusajatuksena on tukea yliopistojen osaamisen avulla alueellista kehitystä ja lisätä yliopistojen ja toiminta-alueensa vuorovaikutusta. Instituutin koulutusyksikkö on keskittynyt yliopistotutkintoon johtavan koulutuksen vakinaistamisedellytysten luomiseen, kuten avoimen väylän suunnitteluun sekä oppimisympäristöjen ja laadun kehittämiseen Perämerenkaaren alueella.

Tutkintoon johtava koulutus onkin alueella vahvistunut. Lapin yliopisto on mukana kahden tutkinto-ohjelman, Logistiikan ja palvelujohtamisen maisteriohjelman sekä Työelämän kehittämisen alempaan tutkintoon johtavan ohjelman, toteuttamisessa. Ohjelmat perustuvat Perämerenkaaren yleisiin kehittämistavoitteisiin, joissa korostuvat työllisyyteen ja yrittäjyyteen sekä alueen logistiseen asemaan ja liiketoimintaosaamiseen liittyvät teemat.

Yliopiston *ammattillisen täydennyskoulutuksen* vaikuttavuutta on pyritty parantamaan keskittymällä aikaisempaa selkeämmin työelämän kehittämistarpeita palvelemaan toimintaan. Etenkin pitkäkestoiset koulutukset rakentuvat laajojen kehittämisprojektien ympärille, jolloin tutkimustietoon pohjautuva koulutus kytkeytyy työyhteisöjen käytännön kehittämistyöhön.

Koulutuksen osalta yliopisto on vahvistanut myös rakenteitaan. Oikeustieteiden tiedekuntaan on perustettu oikeudenhoidon koulutuskeskus antamaan jatko- ja täydennyskoulutusta työelämässä oleville eri ammattialojen edustajille. Oikeustieteiden tiedekunnassa myös aloitti työelämässä toimiville suunnatun *oikeusnotaarikoulutuksen*. Kasvatustieteiden tiedekunnassa opetus- ja kasvatusalan täydennyskoulutusyksikkö puolestaan tarjoaa opetustoimen henkilöstölle ammatillista pätevyyttä lisäävää ja kelpoisuutta tuottavaa täydennyskoulutusta tavoitteenaan Lapin läänin opettajatilanteen kehittäminen.

Yhteiskuntatieteellisessä tiedekunnassa on valmisteltu tiedekunnan selkeämpää profilointia hyvinvoinnin, politiikkatieteiden ja informaatioteknologisten sovellusten alueilla. Kauppatieteiden ja matkailun verkostotiedekunnan toiminta vakiintui ja taiteiden tiedekunnassa suunniteltiin toimintaa profiloivia maisteriohjelmia.

2.1.5 Valmistuneiden työllistyminen

Yliopiston opiskelupalvelut seuraa kyselyn avulla perustutkinnon suorittaneiden sijoittumista työelämään valmistumisen jälkeen. Kysely tehdään n. puolen vuoden kuluttua valmistumisesta. Kyselyyn vastasi 76% eli 284 vuonna 2004 valmistunutta opiskelijaa.

Taulukko 1. Vuosina 2002-2004 perustutkinnon suorittaneiden työllistyminen

	2004	2003	2002
Työssä	85%	85%	84%
- vakituinen työsuhde	39%	37%	32%
- koulutusta vastaava työ	82%	84%	92%
- työpaikka Pohjois-Suomessa	61%	62%	57%
- työnantajana kunta	40%	39%	39%
- työnantajana valtio	35%	33%	38%
- työnantajana yksityinen	25%	27%	22%
Työnhakijana	8%	4%	9%
Opiskelu yms.	7%	11%	7%

Vuonna 2004 valmistuneista 85% oli puolen vuoden kuluttua valmistumisesta töissä. Työllistyneiden osuus on viime vuosina pysytellyt vakaana. Työ myös useimmiten vastaa koulutusta. Lapin lääniin työssäkäyvistä sijoittui 40%, Oulun lääniin 21% ja muualle Suomeen 38%. Lapin lääniin sijoittuneiden osuus on noussut vuonna 2003 valmistuneille tehtyyn kyselyyn verrattuna. Tuolloin 33%:lla työssä käyneistä työpaikka sijaitsi Lapin läänissä ja Oulun läänissä 28%. Muualle Suomeen sijoittuneiden osuus on säilynyt ennallaan.

Koulutusaloista johtuen Lapin yliopistosta valmistutaan edelleen pääosin julkiselle sektorille. Vuonna 2004 valmistuneista julkishallinnon palveluksessa oli 75%. Tämäkin osuus on pysynyt varsin vakaana viime vuosina. Yksityisen työnantajan palvelukseen sijoittuu tasaisesti noin neljännes Lapin yliopistosta valmistuneista.

Myös yliopiston *työelämä- ja rekrytointipalveluiden* uraseurantatutkimus osoittaa Lapin yliopistosta valmistuneiden sijoittuvan hyvin työelämään. Tässä tutkimuksessa seurattiin viisi vuotta aiemmin eli vuonna 2000 valmistuneiden työllistymistä. Heistä vain 2% oli työttöminä syksyllä 2005. Viiden vuoden aikana 40% oli ollut jonkin aikaa työttömänä, mutta 60%:lla ei työttömyysjaksoja ollut. Työttömyyskokemukset ajoittuivat useimmiten työuran alkuun, sillä useimmat valmistuneet olivat tuolloin määräaikaisissa työsuhteissa. Syksyllä 2005 kuitenkin 60% oli saanut vakituisen työpaikan.

Myös vuonna 2000 valmistuneet työllistyivät useimmiten julkiselle sektorille. Valtion tai kuntien palveluksessa oli 71% valmistuneista. Yksityisellä sektorilla oli vajaa viidesosa, 8% toimi järjestön, seurakunnan tai säätiön palveluksessa ja 3% itsenäisenä yrittäjänä, ammatinharjoittajana tai freelancerina.

2.1.6 Uusien opiskelijoiden kotilääni

Lapin yliopiston koulutus suuntautuu selkeästi Pohjois-Suomeen. Uusista opiskelijoista 43% oli kotoisin Lapin läänistä, 23% Oulun läänistä ja 34% muualta Suomesta. Vuonna 2004 osuudet olivat lähes samat. Tuolloin uusista opiskelijoista 43% tuli Lapin läänistä, 24% Oulun läänistä ja 31% muualta Suomesta.

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

2.2.1 Toiminnallinen tehokkuus ja sen kehitys

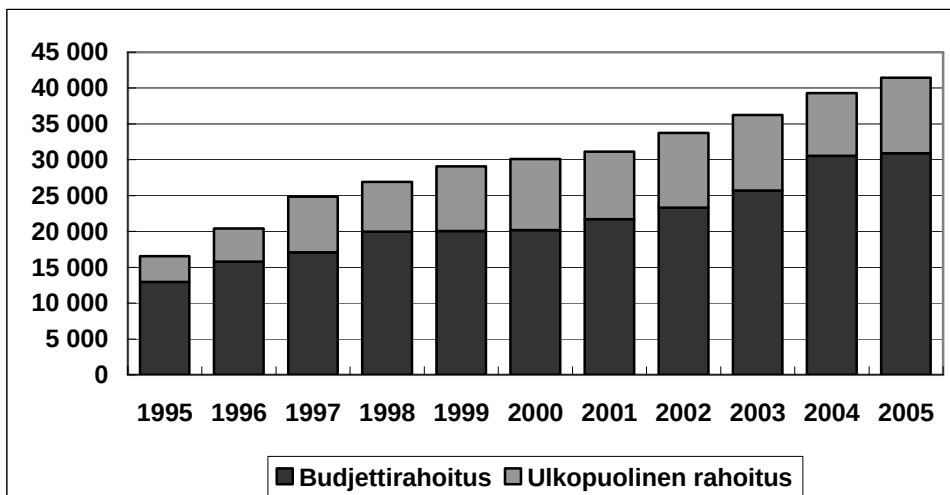
2.2.1.1 Taloudellisuus

Rahoitus

Yliopiston kokonaismenot ilman harjoittelukoulua olivat 41,4 M€ vuonna 2005. Menot kasvoivat 5,4% vuodesta 2004. Budjettirahoituksella menoista katettiin 30,9 M€ (75%) ja ulkopuolisella rahoituksella 10,6 M€ (25%). Budjettirahoituksen käyttö kasvoi 1,2% vuoteen 2004 verrattuna. Ulkopuolisen rahoituksen käyttö kasvoi viidenneksellä vuodesta 2004.

Yliopiston *budjettirahoitteisista* menoista kaksi kolmasosaa on henkilöstömenoja, viidennes muita toimintamenoja ja 14% tilakustannuksia. Myös koko yliopistolaitoksen menoista kaksi kolmasosaa on palkkausmenoja, mutta tilakustannusten osuus on viidennes ja muiden toimintamenojen 14%. *Ulkopuolisen rahoituksen* käytössä Lapin yliopistossa korostuu EU-rahoitus. Sen osuus ulkopuolisen rahoituksen käytöstä oli 44%, kun EU-rahoituksen osuus koko yliopistolaitoksen ulkopuolisen rahoituksen käytöstä oli 12%. Vastaavasti Suomen Akatemian, kotimaisen yritysrahoituksen ja TEKES:n rahoituksen osuus on Lapin yliopistossa pienempi kuin yliopistoissa keskimäärin.

Kuva 1. Rahoitusmenot 1995-2005 (1 000 €)

Taulukko 2. Budjettirahoituksen käyttö menolajeittain (1 000 €) 2003-2005

Menolaji	2005	%	2004	%	2003	%
<u>Henkilöstömenot</u>						
Lay	20 473	66	19 619	64	16 964	66
Yliopistot yht.	771 304	65	789 174	64	744 615	63
<u>Muut toimintamenot</u>						
Lay	6 220	20	6 641	22	4 882	19
Yliopistot yht.	172 335	14	189 686	15	199 303	17
<u>Tilakustannukset</u>						
Lay	4 204	14	4 268	14	3 856	15
Yliopistot yht.	250 041	21	256 034	21	241 373	20
Yhteensä	30 897		30 527		25 702	
Yliopistot yht.	1 193 680		1 234 894		1 185 291	

Taulukko 3. Ulkopuolisen rahoituksen käyttö rahoituslähteittäin (1 000 €) 2003-2005

Rahoituslähde	2005	%	2004	%	2003	%
<u>EU**)</u>						
Lay	4 666	44	3 221	37	4 322	41
Yliopistot yht.	76 756	12	73 689	11	71 786	11
<u>Muu kotimainen*)</u>						
Lay	4 114	39	3 741	43	4 337	41
Yliopistot yht.	260 748	40	258 332	37	256 066	40
<u>Suomen Akatemia</u>						
Lay	1 113	11	1 140	13	1 072	10
Yliopistot yht.	122 384	19	144 482	21	121 395	19
<u>Kotimainen yritys</u>						
Lay	334	3	367	4	254	2
Yliopistot yht.	96 923	15	100 196	15	88 834	14
<u>TEKES</u>						
Lay	232	2	142	2	297	3
Yliopistot yht.	73 769	11	91 339	13	78 000	12
<u>Muu ulkomainen***)</u>						
Lay	95	1	174	2	274	3
Yliopistot yht.	11 360	2	11 878	2	12 102	2
<u>Ulkomainen yritys</u>						
Lay	0	0	0	0	0	0
Yliopistot yht.	7 974	1	10 095	1	10 971	2
<u>Yhteensä</u>						
Lay	10 554		8 785		10 556	
Yliopistot yht.	649 914		690 011		639 154	

*) Muut ministeriöt (myös muu OPM), Finnvera, SITRA, lääninhallitus, kunnat, kuntayhtymät, yksityiset säätiöt ja rahastot, EU:n sosiaali- ja aluekehitysrahastojen kansalliset osuudet
 **) Suoran EU-rahoituksen lisäksi sosiaali- ja aluekehitysrahastojen EU-osuudet
 ***) mm. ulkomaiset yliopistot ja kansainväliset järjestöt

Tulosalueittaiset kustannukset

Yliopiston kokonaiskustannuksista 43% on perustutkintokoulutuksen kustannuksia. Perustutkintokoulutuksen osuus kustannuksista on viime vuosina hieman laskenut, mutta on silti selvästi valtakunnallista tasoa korkeampi. Tutkimuksen osuus kustannuksista on noussut kahdeksasta prosentista viidennekseen vuodesta 2003. Kaikkiaan kustannukset nousivat 5,7% vuoteen 2004 verrattuna.

Lapin yliopistossa yhden perustutkinnon kustannukset olivat 36 900 € vuonna 2005. Kustannukset on laskettu jakamalla perustutkintokoulutuksen tulosalueen budjetti-rahoitteiset kustannukset alempien ja ylempien korkeakoulututkintojen yhteismäärällä. Yhden tohtorin tutkinnon kustannukset olivat puolestaan 261 800 € vuonna 2005. Luku on laskettu jakamalla vuosien 2003-2005 jatkotutkintokoulutuksen tulosalueen budjetti-rahoitteisten kustannusten keskiarvo vuoden 2005 tohtorin tutkintojen määrällä.

Taulukko 4. Tulosalueittaiset kustannukset 2005 (kokonaisrahoitus, 1 000 €)

Tulosalue	2005	%	2004	%	2003	%
<u>Perustutkintokoulutus</u>						
Lay	17 862	43	18 423	47	17 710	50
Yliopistot yht.	620 462	31	604 262	31	595 156	32
<u>Tutkimus</u>						
Lay	8 767	21	5 685	14	2 792	8
Yliopistot yht.	583 063	30	543 649	28	516 160	28
<u>Yht.kunn.palv.toim.</u>						
Lay	6 341	15	5 250	13	7 060	20
Yliopistot yht.	210 875	11	208 204	11	196 209	11
<u>Jatkotutkintokoulutus</u>						
Lay	5 791	14	7 071	18	5 259	15
Yliopistot yht.	436 955	22	446 578	23	414 052	22
<u>Aikuiskoulutus</u>						
Lay	2 523	6	2 490	6	2 185	6
Yliopistot yht.	115 994	6	124 085	6	123 682	7
<u>Taiteellinen toiminta</u>						
Lay	379	1	511	1	659	2
Yliopistot yht.	7 167	0	6 132	0	5 062	0
<u>Yhteensä</u>						
Lay	41 663		39 430		35 665	
Yliopistot yht.	1 974 516		1 932 910		1 850 321	

Taulukko 5. Kustannukset/tutkinto 2003-2005

	2005	2004	2003
<u>Perustutkinnot</u>			
Lay	36 900	37 900	32 000
Yliopistot yht.	36 400	36 400	35 800
<u>Tohtorin tutkinnot</u>			
Lay	261 800	216 800	222 000
Yliopistot yht.	204 200	193 600	197 100

Taulukko 6. Budjettirahoituksen osuus (%) kokonaiskustannuksista 2003-2005

Tulosalue	2005	2004	2003
<u>Perustutkintokoulutus</u>			
Lay	93%	89%	75%
Yliopistot yht.	93%	92%	92%
<u>Aikuiskoulutus</u>			
Lay	44%	60%	47%
Yliopistot yht.	40%	37%	36%
<u>Jatkotutkintokoulutus</u>			
Lay	77%	82%	74%
Yliopistot yht.	65%	67%	69%
<u>Tutkimus</u>			
Lay	69%	65%	71%
Yliopistot yht.	39%	38%	39%
<u>Taiteellinen toiminta</u>			
Lay	100%	97%	75%
Yliopistot yht.	86%	87%	77%
<u>Yhteiskunn.palv.toim.</u>			
Lay	60%	54%	60%
Yliopistot yht.	67%	65%	65%
<u>Kokonaiskustannukset</u>			
Lay	78%	78%	70%
Yliopistot yht.	65%	65%	65%

Kustannusvastaavuus

Yliopiston liiketaloudellisen toiminnan tulotavoite vuonna 2005 on 1 500 000 € ja kannattavuustavoite 25 000 € (1,6% tuloista)

Yliopiston liiketaloudellisen maksullisen palvelutoiminnan tuotot olivat 1,2 M€ vuonna 2005. Tulot kasvoivat 6% vuodesta 2004, mutta eivät yltäneet tavoitteeseen. Kannattavuus heikkeni merkittävästi, sillä alijäämää kertyi 617 000 euroa. Merkittävin syy kannattavuuden heikkenemiseen oli opiskelijoiden kannettavien tietokoneiden kustannusten käsittely maksullisena palvelutoimintana. Tämä näkyy erityisesti palvelujen ostojen ja vuokrien nousuna, mistä johtuen erilliskustannukset lähes kaksinkertaistuivat vuoteen 2004 verrattuna. Tämä pudotti käyttöjäämänkin alijäämäiseksi.

Henkilöstökustannukset on laskettu todellisen työajan käytön mukaan. Aikaisemmin ne huomioitiin laskennallisena osuutena palkkakustannuksista. Pääomakustannusten laskennassa on käytetty nimelliskorkoa ja korko on laskettu omaisuuden alkuperäiselle hankintahinnalle.

Taulukko 7. Liiketaloudellinen maksullinen palvelutoiminta 2003-2005

	2003	2004	2005
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	1 025	1 136	1 209
- maksullisen toiminnan muut tuotot	63	86	88
Tuotot yhteensä	1 088	1 222	1 297
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	22	22	26
- henkilöstökustannukset	576	593	540
- vuokrat	69	70	755
- palvelujen ostot	92	69	220
- poistot			
- muut erilliskustannukset	110	51	46
Erilliskustannukset yhteensä	869	806	1 588
KÄYTTÖJÄÄMÄ	219	416	-291
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	102	86	287
- poistot	21	20	37
- korot	2	1	2
- muut yhteiskustannukset		0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	125	108	326
Kokonaiskustannukset yhteensä	994	914	1 914
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	94	309	-617
Kustannusvastaavuus-%	109 %	134 %	68 %
Maksuperustelain 7.1 §:ssä tarkoitettu muiden suoritteiden hintatuki			
- myönnetty (siirtynyt + kuluvan vuoden määräraha)	79	83	79
- käytetty	39	46	73
Lapin lääninhallituksen maksama avustus	0	0	0
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen	133	355	-545
Kustannusvastaavuus-% käytetyn hintatuen jälkeen	114 %	141 %	70 %

Julkisoikeudellisen maksullisen palvelutoiminnan tuotot olivat 157 000 euroa vuonna 2005. Tuotot laskivat lähes viidenneksen vuoteen 2004 verrattuna. Myös julkisoikeudellisen maksullisen palvelutoiminnan tulos heikkeni merkittävästi vuonna 2005. Henkilöstökustannusten kohdistaminen todellisen työajan käytön mukaan nosti henkilöstökustannuksia huomattavasti. Tulos kääntyi 315 000 euroa alijäämäiseksi. Kustannusvastaavuusprosentti oli 27.

Taulukko 8. Julkisoikeudellinen maksullinen palvelutoiminta 2003-2005

	2003	2004	2005
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	233	195	157
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	233	195	157
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	5	3	6
- henkilöstökustannukset	58	23	415
- vuokrat	0	0	0
- palvelujen ostot	17	18	30
- poistot			
- muut erilliskustannukset	50	19	22
Erilliskustannukset yhteensä	130	63	473
KÄYTTÖJÄÄMÄ	103	132	-315
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	27	13	102
- poistot	3	2	11
- korot	0	0	1
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	30	14	113
			0
Kokonaiskustannukset yhteensä	160	77	586
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	73	118	-429
Kustannusvastaavuus-%	146 %	253 %	27 %

Muu budjettirahoitusta täydentävä rahoitus

Lapin yliopiston yhteisrahoitteisen toiminnan tulotavoite on 6 M€ vuonna 2005.

Yliopiston yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 6,8 M€ vuonna 2005. Tulossopimuksen tulotavoite ylittyi siten lähes miljoonalla eurolla. Toiminnan alijäämä oli 1,4 M€, joten tuotoilla katettiin 83% kustannuksista (kustannusvastaavuusprosentti).

Taulukko 9. Muu budjettirahoitusta täydentävä rahoitus 2003-2005

	2003	2004	2005
TUOTOT			
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
- toiminnan muut tuotot	7 501	5 909	6 772
Tuotot yhteensä	7 501	5 909	6 772
KUSTANNUKSET			
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
-aineet, tarvikkeet ja tavarat	164	76	137
- henkilöstökustannukset	4 150	4 596	4 449
- vuokrat	77	36	53
- palvelujen ostot	1 210	637	872
- poistot			
- muut erilliskustannukset	1 491	1 196	906
Erilliskustannukset yhteensä	7 092	6 541	6 417
KÄYTTÖJÄÄMÄ	409	-632	355
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset		1 074	1 600
- poistot		143	175
- korot		8	9
- muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä		1 224	1 784
Kokonaiskustannukset yhteensä		7 766	8 201
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)		-1 857	-1 429
Kustannusvastaavuus-%		76 %	83 %

Koulutuspoliittisin perustein järjestetyn tukirahan turvin annetun koulutuksen tuotot olivat 54 000 euroa vuonna 2005. Koulutus oli alijäämäistä, sillä tuotoilla katettiin alle puolet sen kustannuksista. Alijäämää kertyi 71 000 euroa.

Taulukko 10. Koulutuspoliittisin perustein järjestetyn koulutuksen tukiraha 2005

	2005
TUOTOT	
Maksullisen toiminnan tuotot	
- maksullisen toiminnan myyntituotot	54
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0
Tuotot yhteensä	54
KUSTANNUKSET	
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset	
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1
- henkilöstökustannukset	68
- vuokrat	0
- palvelujen ostot	26
- poistot	0
- muut erilliskustannukset	5
Erilliskustannukset yhteensä	101
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-47
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista	
- tukitoimintojen kustannukset	22
- poistot	2
- korot	0
- muut yhteiskustannukset	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	24
Kokonaiskustannukset yhteensä	125
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-71
Kustannusvastaavuus-%	43 %

2.2.1.2 Tuottavuus

Taulukko 11. Tohtorin tutkinnot/professori 2003-2005

Koulutusala	2005	2004	2003
Kasvatustieteellinen Lay	0,8	1,1	0,7
Kasvatustieteellinen yht.	0,6	0,6	0,6
Oikeustieteellinen Lay	0,2	0,1	0,1
Oikeustieteellinen yht.	0,2	0,3	0,2
Yhteiskuntatieteellinen Lay	0,4	0,4	0,4
Yhteiskuntatieteellinen yht	0,6	0,5	0,4
Taideteollinen Lay	0,2	0,1	0,1
TaiK	0,3	0,2	0,1
Lay yhteensä	0,3	0,4	0,3
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	0,6	0,6	0,6

Taulukko 12. Tieteelliset julkaisut/professori 2002-2004

	2004	2003	2002
Kasvatustieteellinen ka. Lay	3,6	6,9	2,7
Kasvatustieteellinen ka. yht.	7,7	6,4	6,2
Oikeustieteellinen ka. Lay	3,6	2,9	2,5
Oikeustieteellinen ka. yht.	5,7	4,0	5,9
Yhteiskuntatieteellinen. ka. Lay	4,4	3,6	2,5
Yhteiskuntatieteellinen ka. yht.	9,3	8,3	7,1
Taiteellinen ka. Lay	1,5	2,1	0,7
TaiK	1,4	1,3	0,5
Lay yht.	4,8	4,4	3,2
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	10,8	10,0	9,9

Taulukko 13. Ylemmät korkeakoulututkinnot/opetushenkilöstö 2003-2005

(Oulun yliopiston myöntämät kauppatieteellisen alan tutkinnot sisältyvät yhteiskuntatieteellisen koulutusalan tutkintoihin ja tutkintojen yhteismäärään)

Koulutusala	2005	2004	2003
Kasvatustieteellinen Lay	2,6	2,1	2,5
Kasvatustieteellinen yht.	1,7	1,9	2,0
Oikeustieteellinen Lay	2,7	2,9	2,7
Oikeustieteellinen yht.	2,8	2,9	3,0
Yhteiskuntatieteellinen Lay	2,0	2,2	2,0
Yhteiskuntatieteellinen yht.	2,2	2,1	2,1
Taideteollinen Lay	1,3	1,3	1,0
TaiK	1,1	1,3	0,9
Lay yhteensä	2,0	1,9	1,8
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	1,6	1,6	1,6

Opintojen eteneminen

Opintojen etenemisen varmistamiseksi yliopistossa on laadittu opintojen ohjauksen ohjelma. Ohjelmassa määritellään ennen opintojen alkua sekä niiden alussa, keski- ja loppuvaiheessa sekä valmistumisen jälkeen annettavalle ohjaukselle tavoitteet, eri toimijoiden tehtävät, annetun ohjauksen arviointiperusteet ja kehittämisen painopisteet.

Ohjelma perustuu yliopiston perustutkintojen ja opiskelijavalintojen kehittämisstrategioihin. Perustutkintojen kehittämisstrategiassa on esitetty opintojen ohjaukseen liittyviä tavoitteita, kuten opintojen esteiden kartoittaminen ja poistaminen, ohjausjärjestelmien toimivuus, ohjausprosessien, palautejärjestelmien arviointi ja kehittäminen sekä uuden viestintätekniikan hyväksikäyttö ohjauksessa.

Opiskelijavalintojen kehittämisstrategiassa on asetettu tavoitteeksi kehittää yliopistoon hakevien ohjausta siten, että hakija saa tulevista opinnoistaan mahdollisimman selkeän kuvan. Tällä halutaan varmistaa, että yliopistoon hakeutuu akateemiseen opiskeluun sekä yliopiston koulutusaloille motivoituneita ja soveltuvia opiskelijoita.

Konkreettisina toimenpiteinä opintojen etenemisen helpottamiseksi ja tehostamiseksi otettiin henkilökohtainen opintosuunnitelma käyttöön kaikille uusille opiskelijoille uuteen tutkintorakenteeseen siirryttäessä. Suunnitelma tehdään yhdessä opettajatuutorin kanssa. Tuutoroinnin edellytyksiä myös parannettiin sisällyttämällä se opettajien kokonaistyöaikaan.

Lisäksi tutkintorakenneuudistuksen yhteydessä opetuksessa siirryttiin *periodijärjestelmään* lukuvuoden 2005 - 2006 alkaessa. Järjestelmän tavoitteena on järjestää opetus tasaisesti koko lukuvuoden ajalle ja tällä tavoin helpottaa opiskelijoiden opiskelua. Periodisoinnilla on mahdollisuus myös toteuttaa opintoja intensiivisemmin sekä päällekkäisyyksiä poistamalla lisätä opiskelumahdollisuuksia.

Taulukko 14. Perustutkinto-opintojen läpäisyprosentti 2003-2005

(Tutkinnon suorittaneet/viisi vuotta aiemmin aloittaneet)

(Oulun yliopiston myöntämät kauppatieteellisen alan tutkinnot sisällytetty yhteiskuntatieteelliselle koulutusosalle ja tutkintojen yhteismäärään)

Koulutusala	2005	2004	2003
Kasvatustieteellinen Lay	104	72	86
Kasvatustieteellinen yht.	100	99	101
Oikeustieteellinen Lay	86	94	77
Oikeustieteellinen yht.	80	92	91
Yhteiskuntatieteellinen Lay	58	59	65
Yhteiskuntatieteellinen yht.	69	74	70
Taideteollinen Lay	49	62	41
TaiK (kaikki uudet opiskelijat)	133	155	111
Lay yhteensä	72	69	67
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	68	69	68

2.2.2 Tuotokset ja laadunhallinta

2.2.2.1 Tutkimus

Lapin yliopistossa tehtävälle tutkimukselle on tyypillistä *paikkatietoisuus* eli herkkyys sille, kuinka asuinpaikka ja sijainti taloudellisella, kulttuurisella tai geopoliittisella kartalla rakenteellistaa ja vaikuttaa ihmisten elämään. Yliopiston tutkimuksessa tyypillistä onkin *pohjoisuus* osana tutkimusasetelmaa. Tämä on tehnyt esim. ympäristötutkimuksesta yhden yliopiston vahvoista tutkimusalueista, sillä sitoutuminen pohjoisuuteen realisoi ympäristökysymykset monin tavoin. Ympäristö on taloudellinen resurssi, olosuhde, matkailutuote ja luonnonympäristö.

Tämä näkökulma on johtanut yliopiston tutkimusta mm. hahmottamaan paremmin ihmisen ja ympäristön vuorovaikutusta, selvittämään ympäristöoikeuden mahdollisuuksia säännellä pohjoisen luontoa ja sen luonnonvarojen käyttöä, pohtimaan alkuperäiskansojen asemaa kansainvälisessä ympäristöpolitiikassa, tutkimaan kansainvälistä ympäristöyhteistyötä sekä edistämään kestävän matkailun toteutumista niin Lapissa kuin muuallakin EU:n alueella.

Pohjoisen perspektiiviin sitoutuminen on johdattanut tutkimusta myös muutoksen tutkimiseen ja ennakoivaan tutkimuskulttuuriin. Muutoksella, sen ymmärtämisellä ja tuottamisella, ennakoimisella ja siihen sopeutumisella on suuri merkitys pohjoisten alueiden kehittämisen kannalta. Tämä lähestymistapa on erityisen keskeinen yhteiskuntatieteelliselle tutkimukselle.

Toinen keskeinen piirre yliopiston tutkimukselle on pyrkimys sisällyttää käytäntö osaksi tutkimusasetelmaa. Tämä johtuu osittain yliopiston tieteenaloista, mutta myös tavoitteesta tuottaa tutkimusta, jossa tietämisen kautta päästään osaamiseen. Tutkimuksessa korostuvat tällöin käytännöstä nousseet tiedontarpeet ja yliopiston tutkijoiden halu pohtia sitä käytäntöä tai todellisuutta, johon heidän tutkimustensa tuloksia tullaan käyttämään. Tällainen tutkimustoiminta myös tukee perus- ja jatkotutkintokoulutusta lisäämällä mahdollisuuksia opetuksen sisältöjen kehittämiseksi ja uudenlaisten opintokokonaisuuksien kokeilulle.

Tieteellinen julkaisutoiminta

Tieteellisiin julkaisuihin lasketaan monografiat, referoidut artikkelit, kokoomateoksissa tai painetuissa kongressijulkaisuissa ilmestyneet artikkelit sekä yliopiston oman sarjan julkaisut. Suomen korkeakouluissa julkaistiin vuonna 2004 hieman runsaat 24 000 julkaisua, joista ulkomailla julkaistiin 69%. Lapin yliopistossa julkaistiin 249 julkaisua, joka 11% enemmän kuin vuonna 2003. Ulkomailla Lapin yliopiston julkaisuista julkaistiin kolmannes. Vuonna 2003 ulkomailla julkaistiin hieman runsas viidennes yliopiston julkaisuista. Tiedot ovat vuodelta 2004. Tiedot yliopistojen vuoden 2005 julkaisuista ilmoitetaan opetusministeriön KOTA-tietokantaan 13.4. mennessä.

Taulukko 15. Tieteelliset julkaisut 2003-2004

	2004		2003	
	Yht.	Ulk.julk. %	Yht.	Ulk.julk. %
Lay yht.	249	33	224	21
Yliopistot yht. *)	24 199	69	22 213	68
Kasvatustieteet Lay	29	14	48	20
Kasvatustieteet yht.	964	38	814	38
Oikeustieteet Lay	58	14	47	9
Oikeustieteet yht.	396	21	280	20
Yhteiskuntatieteet LaY	70	19	58	5
Yhteiskuntatieteet yht.	1 904	40	1 674	38
Taiteet Lay	18	17	25	24
TaIK	53	47	47	62
Erittelemätön LaY	74	46	46	59
Erittelemätön yht.	1 189	75	801	69

Lähde: KOTA-tietokanta, vuoden 2005 tiedot ilmoitettava 13.4.2005 mennessä
 *) kaikki koulutusalat yhteensä

2.2.2.2 Jatkotutkintokoulutus

Lapin yliopiston tohtorintutkintotavoite on tulossopimuskaudella 2004-2006 on keskimäärin 17 tutkintoa vuodessa.

Lapin yliopistossa suoritettiin 18 tohtorintutkintoa vuonna 2005. Yliopisto on onnistunut täyttämään hyvin tohtorintutkintotavoitteensa, 17 tutkintoa/vuosi

Taulukko 16. Tohtorintutkintotavoitteen toteutuminen 2004-2005 ja tutkintotavoitteet 2006

Tiedekunta	Tutkinnot/vuosi	Tavoite/vuosi	Toteuma%	Tavoite 2006
Kasvatustieteet	8	4	200	4
Oikeustieteet	3	4	75	6
Yhteiskuntatieteet	6	6	100	7
Kauppatieteet ja matkailu	1	1	100	1
Taiteet	2	2	100	3
Yhteensä	19	17	112	21

Taulukko 17. Tohtorin tutkinnot 2003-2005

Tiedekunta	2005	2004	2003
Kasvatustieteet	6	9	5
Oikeustieteet	4	2	2
Yhteiskuntatieteet	5	6	6
Kauppatieteet ja matkailu	1	1	-
Taiteet	2	1	1
Yhteensä	18	19	14

Taulukko 18. Licensiaatin tutkinnot 2003-2005

Tiedekunta	2005	2004	2003
Kasvatustieteet	7	2	1
Oikeustieteet	4	2	4
Yhteiskuntatieteet	2	1	2
Kauppatieteet ja matkailu	-	-	-
Taiteet	-	-	-
Yhteensä	13	5	7

2.2.2.3 Perustutkintokoulutus*Opiskelijavalinta*

Lapin yliopiston uusien opiskelijoiden tavoite tulossopimuskaudella 2004-2006 on 700 opiskelijaa vuosittain.

Opiskelijavalintojen kehittämisellä pyritään nopeuttamaan opintoihin sijoittumista, vähentämään valintayksiköiden määrää sekä keventämään valintamenettelyjä.

Lapin yliopistoon haki opiskelemaan 3 836 henkilöä (5 654 hakemusta) vuonna 2005. Uusia opiskelijoita hyväksyttiin kaikkiaan 908, joista opiskelupaikan otti vastaan 835 opiskelijaa. Tulossopimuksen tavoite, 700 uutta opiskelijaa, ylittyi siten selvästi.

Lapin yliopistoon hyväksyttiin 23,7% hakeneista kaikki valinnat huomioiden. Monitieteisistä yliopistoista Lapin yliopiston hyväksymisprosentti oli toiseksi alhaisin. Lapin yliopistoa vaikeampaa opiskelupaikan saanti oli vain Tampereen yliopistossa, jonne hyväksyttiin 16,5% hakijoista.

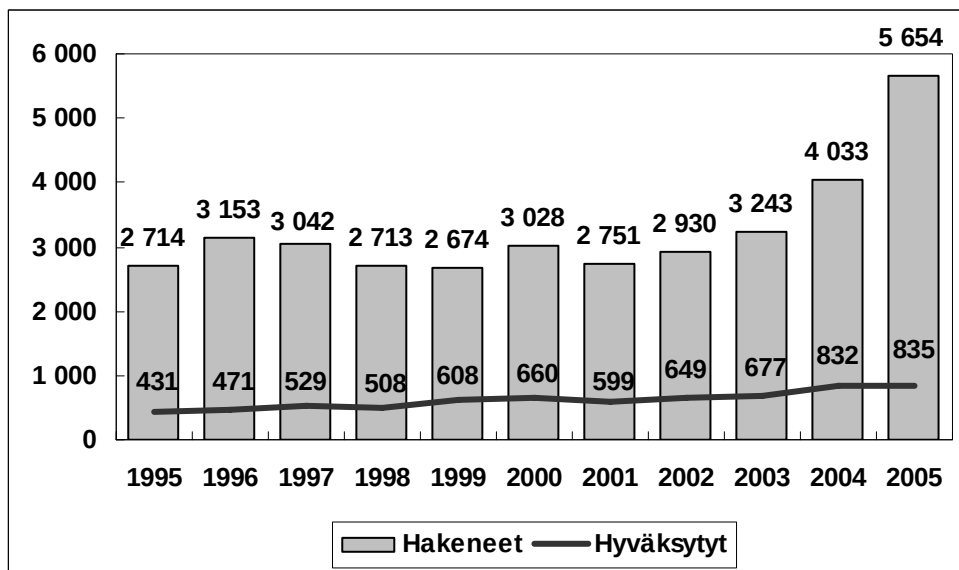
Uusien ylioppilaiden osuus yliopistoon hakeneista oli 23,7%. Opiskelupaikan vastaanottaneista uusia ylioppilaita oli 16,7%. Koulutusaloista uusien ylioppilaiden osuus oli korkein oikeustieteellisellä koulutusallalla, 23,7%. Uusien ylioppilaiden osuus opiskelunsa aloittaneista oli puolestaan pienin kasvatustieteissä, 9,0%.

Taulukko 19. Uusien ylioppilaiden osuus hakijoista ja opiskelupaikan vastaanottaneista 2005

Koulutusala	%/hakeneet	%/paikan vast.ottaneet
Kasvatustieteet	24,0	9,0
Oikeustieteet	28,3	23,7
Kauppatieteet	23,5	17,9
Yhteiskuntatieteet	17,9	12,1
Taideteollinen	29,7	22,1
Yhteensä	23,7	16,7

Kuva 2. Lapin yliopistoon ensisijaisesti hakeneet ja hyväksytyt 1995-2005

(vuoden 2005 osalta kaikki hakeneet ja opiskelupaikan vastaanottaneet)

Opiskelijavalinnoissa Lapin yliopistossa noudatettiin vuonna 2004 hyväksytyn opiskelijavalintojen kehittämisstrategian linjauksia. Strategiassa esitetään toimenpiteitä, joilla nopeutetaan opintoihin sijoittumista, vähennetään valintayksiköiden lukumäärä sekä kevennetään valintamenettelyjä valtakunnallisesti ja yliopiston tasolla.

Lapin yliopistossa uusien ylioppilaiden suosimista ei ole pidetty aiheellisena, sillä työ- ja elämäkokemuksella on katsottu olevan positiivisia vaikutuksia alan valintaan, opiskelumotivaatioon, valmistumiseen ja ammatissa toimimiseen. Esim. opettajan-koulutuksessa työkokemuksesta ja opinnoista on annettu lisäpisteitä.

Toisaalta esim. kauppa- ja oikeustieteissä uusien ylioppilaiden lyhyempää valmistautumisaikaa valintakokeisiin on pyritty kompensoimaan antamalla lisäpisteillä. Myös valintakokeita pyritään kehittämään niin, etteivät ne vaadi kohtuuttomia ponnisteluja ylioppilaskirjoitusten jälkeen. Kiintiöitä eikä valintaa pelkän ylioppilastodistuksen perusteella ei Lapin yliopistossa kuitenkaan pidetä tarkoituksenmukaisena. Valintakokeella on tärkeä merkitys motivaation mittajana, se antaa tietoa tulevasta pääaineesta ja tarjoaa mahdollisuuden niille hakijoille, jotka eivät ole menestyneet lukiossa esim. motivaation puutteen vuoksi.

Valtakunnallista *valintakoeysteistyötä* Lapin yliopistossa tehdään eniten kasvatustieteissä ja kauppatieteissä. Kasvatustieteellisen alan yhteisen valintakokeen kehittämisen tavoitteena on pilotoida yhteinen kirjallinen valintakoe vuonna 2006. Yliopistotasolla kunkin pääaineen tai koulutusohjelman omia valintoja on perusteltu koulutusalojen koulutuksellisten ja sisällöllisten tavoitteiden erilaisuudella. Valintakoe kirjallisuudella on haluttu myös viestittää opintojen sisällöstä.

Kasvatustieteiden tiedekunnassa tiedekunnan sisäinen valintakoeysteistyö on pisimmällä. Viime vuonna kasvatustieteen, aikuiskasvatuksen, mediakasvatuksen ja luokanopettajakoulutuksen opiskelijat valittiin tiedekuntaan yhteisen kirjallisen valintakokeen kautta.

Yhteisen valintakokeen tavoitteena oli yhdenmukaistaa valintoja. Opiskelemaan pyrkivät saattoivat myös hakea samalla valintakokeella useaan eri koulutukseen.

Valintakokeita on kevennetty mm. ottamalla käyttöön aineistokokeita, vähentämällä luettavan kirjallisuuden sekä ennakkotehtävien määrää (taiteiden tiedekunta) sekä liittämällä valintakoe osaksi opintoja, jolloin niistä saa opintoviikkoja.(oikeustieteet). Tarkoitus on kuitenkin säilyttää kunkin koulutusalan erityispiirteet ja tukea yliopiston yleisiä tasa-arvotavoitteita.

Tutkinnot

Lapin yliopiston ylempien korkeakoulututkintojen tavoite tulossopimuskaudella 2004-2006 on keskimäärin 395 tutkintoa vuodessa, joista 20 aineenopettajakoulutuksessa. Lisäksi Oulun yliopiston kauppatieteellisen alan ylempien korkeakoulututkintojen tavoitteeseen sisältyy 30 Lapin yliopistossa suoritettua tutkintoa

Lapin yliopistossa suoritettiin 397 ylempää korkeakoulututkintoa vuonna 2005. Näistä 16 oli Oulun yliopiston kauppatieteellisen alan tutkintoa. Tutkintojen määrä on yliopiston historian suurin. Edellinen tutkintoennätys oli vuodelta 2004, jolloin yliopistossa suoritettiin 380 ylempää korkeakoulututkintoa Oulun kauppatieteellisen alan tutkinnot mukaan lukien.

Yliopiston tutkintotavoite on 425 tutkintoa/vuosi Oulun kauppatieteellisen alan tutkinnot huomioiden. Vuosina 2004-2005 yliopistossa on suoritettu keskimäärin 389 tutkintoa/vuosi, joten tutkintotavoite on toteutunut 92%:sesti. Koulutusaloista tutkintotavoitteissaan ovat pysyneet kasvatustieteellinen ja yhteiskuntatieteellinen koulutusala. Vaikeinta tutkintotavoitteiden toteuttaminen on kauppatieteellisellä koulutusallalla.

Taulukko 20. Ylemmät korkeakoulututkinnot 2004-2005 ja tutkintotavoitteet 2006

Koulutusala	Tutkinnot/vuosi	Tavoite/vuosi	Toteuma%	Tavoite 2006
Kasvatustieteellinen	110	110	100	111
Oikeustieteellinen	100	110	90	131
Yhteiskuntatieteellinen	99	100	99	102
Kauppatieteellinen*)	15	30	50	61
Taideteollinen	66	75	88	93
Yhteensä	389	425	92	498

*)Oulun yliopiston tutkinnot

Taulukko 21. Ylemmät korkeakoulututkinnot 2003-2005

Koulutusala	2005	2004	2003
Kasvatustieteellinen	126	93	109
Oikeustieteellinen	97	102	87
Yhteiskuntatieteellinen	97	101	90
Kauppatieteellinen*)	16	13	16
Taideteollinen	61	71	53
Yhteensä	397	380	355

*)Oulun yliopiston tutkinnot

Taulukko 22. Alemmat korkeakoulututkinnot 2003-2005

Koulutusala	2005	2004	2003
<i>Kasvatustieteellinen</i>	18	20	25
<i>Oikeustieteellinen</i>	1	-	-
<i>Yhteiskuntatieteellinen</i>	9	13	13
<i>Kauppätieteellinen*)</i>	-	-	-
<i>Taideteollinen</i>	26	18	22
Yhteensä	54	51	60
<i>*)Oulun yliopiston tutkinnot</i>			

Perustutkinto-opetuksessa Lapin yliopistossa noudatettiin perustutkintojen kehittämisstrategian tavoitteita. Strategian avulla pyritään varmistamaan, että jokaisella Lapin yliopistosta valmistuvalla on korkealaatuinen akateeminen tutkinto, jonka perustana ovat

- tutkimukseen perustuva opetus ja opiskelu
- kansainvälisyys
- oman alan syvälinen osaaminen
- poikkitieteellisyys ja monialaisuus
- tieteellisen tiedon soveltamiskyky
- monipuoliset viestintä- ja yhteistyötaidot
- valmiudet jatkuvaan opiskeluun

Nämä osa-alueet pyritään ottamaan systemaattisesti huomioon kehitettäessä tutkintorakennetta, opetusta ja opiskelua sekä oppimisympäristöjä ja muita opetuksen tukirakenteita. Uudessa tutkintorakenteessa työelämän lisääntyvät vaatimukset otetaan huomioon. Tutkintoja kehitetään rakenteiltaan ja sisällöiltään sellaisiksi, että ne antavat opiskelijoille entistä paremmat mahdollisuudet suunnitella opintonsa ja kehittää valmiuksiaan kohdata työelämän muutokset. Työharjoittelua on kehitetty osana tutkintoa ja suunniteltu toimintatapoja nykyistä systemaattisemman työelämäpalautteen saamiseksi. Lisäksi tieteellisen jatkokoulutuksen edellytyksiä on vahvistettu jo perustutkinnossa.

Uuden tutkintojärjestelmän astuessa voimaan opiskelijoille tiedotettiin järjestelmän vaihdon vaikutuksista opiskeluun ja opetussuunnitelmiin. Koulutusohjelmista tehtiin uuden ja vanhan opetussuunnitelman vastaavuusmallit, joiden avulla opiskelijoita autettiin sopeutumaan uuden opetussuunnitelman ja uuden tutkintojärjestelmän mukaiseen opiskeluun.

2.2.2.4 Kansainvälisyys

Lapin yliopiston tavoitteena tulossopimuskaudella 2004-2006 on, että ylempää korkeakoulututkintoa suorittavista opiskelee ulkomailla vuosittain yli kolmen kuukauden jakson 150 opiskelijaa.

Lähteneet vaihto-opiskelijat

Vuonna 2005 Lapin yliopiston ylempää korkeakoulututkintoa suorittavista opiskelijoista opiskeli yli kolmen kuukauden ajan ulkomailla 136 opiskelijaa. Vaihtoon lähteneiden opiskelijoiden määrä on kasvanut tasaisesti viime vuosina, mutta 150 ulkomailla opiskelevan vaihto-opiskelijan tavoitetta ei vielä ole saavutettu.

Taulukko 23. Lähteneet vaihto-opiskelijat 2003-2005

Koulutusala	2005	2004	2003
Kasvatustieteellinen	9	12	6
Oikeustieteellinen	39	47	36
Yhteiskuntatieteellinen*)	49	34	30
Taideteollinen	39	33	27
Yhteensä	136	126	99

*) sis. Kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnan vaihto-opiskelijat

Kaikkiaan Lapin yliopistosta suoritti ulkomailla osan tutkinnostaan 217 opiskelijaa (2004: 217). Heistä opiskelijavaihdossa olleiden 136 opiskelijan lisäksi yhdeksän opiskelijaa lähti ulkomaille opintoihin sisältyvään harjoitteluun (2004: 7) ja 72 opiskelijaa (2004: 84) sai apurahan ulkomaille tutkintoon sisältyvässä opintotarkoituksessa.

Suosituimmat kohdemaat ja opiskelijamäärä olivat (opiskelijamäärä vuonna 2004)

1. Ruotsi 20 (18)
2. Espanja 17 (10)
3. Iso-Britannia 11 (16)
4. Kanada 9 (3)
5. Saksa 9 (8)
6. Yhdysvallat 9 (5)
7. Alankomaat 6 (7)
8. Italia 6 (3)
9. Venäjä 6 (1)
10. Itävalta 5 (11)

Suurin osa vaihto-opiskelijoita käytti hyväkseen Lapin yliopiston tarjoamia vaihto- ja rahoitusmahdollisuuksia. Vaihtoon lähteneistä 53,2 % käytti SOKRATES/ERASMUS-, 5,1% north2north, 3,6% First- ja 18,2 % NORDPLUS/NORDLYS -vaihto-ohjelmia. Lisäksi Lapin yliopiston kahdenvälisten sopimusten perusteella oli opiskelijavaihdossa 16 % kaikista vaihto-opiskelijoista. Kaikki vaihtoon lähteneet saivat yliopiston kansainvälisten asioiden yksiköstä apurahaa opiskelijavaihtoa varten.

Saapuneet vaihto-opiskelijat

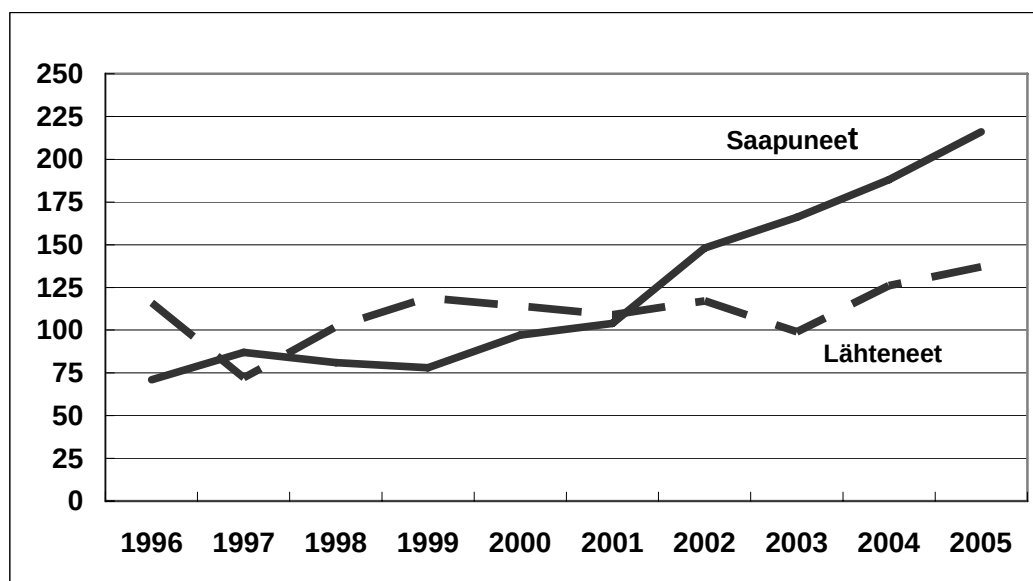
Ulkomailta Lapin yliopistoon saapui 217 vaihto-opiskelijaa. Vuoteen 2004 verrattuna saapuneiden vaihto-opiskelijoiden määrä kasvoi 15%. Eniten opiskelijoita saapui Venäjältä (25), Iso-Britanniasta (23), Ranskasta (21), Saksasta (17), Italiasta (16) ja Espanjasta (16). Lapin yliopisto on ns. nettotuoja, sillä yhtä ulkomaille lähtenyttä vaihto-opiskelijaa kohti yliopistoon saapui 1,6 opiskelijaa ulkomailta.

Taulukko 24. Saapuneet vaihto-opiskelijat 2003-2005

Koulutusala	2005	2004	2003
Kasvatustieteellinen	22	24	18
Oikeustieteellinen	50	47	40
Yhteiskuntatieteellinen*)	72	51	44
Taideteollinen	60	55	47
Muut	13	11	11
Yhteensä	217	188	160

*) sis. Kaupan ja matkailun tiedekunnan vaihto-opiskelijat

Kuva 3. Lähteneet ja saapuneet vaihto-opiskelijat 1996-2005

Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat

Yliopisto lisää ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrää siten, että vuonna 2006 yliopistossa opiskelee 80 tutkintoa suorittavaa ulkomaalaista

Lapin yliopistossa opiskeli yhteensä 107 ulkomaista tutkinto-opiskelijaa vuonna 2005. Heistä 67 oli perustutkinto- ja 40 jatko-opiskelijaa. Vuonna 2004 ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita oli 97. Vuodesta 2003 opiskelijoiden määrä on yli kaksinkertaistunut.

Taulukko 25. Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat 2003-2005

Tiedekunta	2005	2004	2003
<i>Kasvatustieteet</i>	5	12	6
<i>Oikeustieteet</i>	9	10	4
<i>Yhteiskuntatieteet</i>	51	45	23
<i>Kauppätieteet ja matkailu</i>	10	11	-
<i>Taiteet</i>	32	19	14
Yhteensä	107	97	47

Kansainvälinen perustutkinto- opetus

Lapin yliopiston englanninkielinen maisteriohjelma Northern Resources aloitti syksyllä 2005 toisen lukuvuotensa. Monitieteinen ohjelma keskittyy pohjoisten resurssien tematiikkaan. Ohjelman opiskelijoiden pääaineina ovat kansainväliset suhteet tai valtio-oppi sekä vuonna 2004 hyväksytyillä opiskelijoilla sosiologia tai hallintotiede. Syksyllä 2005 ohjelmassa aloitti kymmenen opiskelijaa, joista kahdeksan oli ulkomaalaisia. Opetuksessa erityistä huomiota on kiinnitetty vieraskielisen metodiopetuksen kehittämiseen, josta Lapin yliopistossa ei ole juurikaan aikaisempaa kokemusta.

Tutkintoon johtavan koulutuksen lisäksi yliopiston kansainvälisen opetuksen keskuksen keskeisiä koulutusmuotoja ovat sivuainetasoiset opintokokonaisuudet, jotka tehdään tiiviissä yhteistyössä yliopiston muiden yksiköiden ja laitosten kanssa. Vuonna 2005 käynnissä olivat tai käynnistyivät seuraavat ohjelmat:

- **Arctic Studies Program.** Ohjelma jakaantuu kahteen 25 opintopisteen ohjelmaan Arctic Environment and Societies sekä Arctic Governance. Lisäksi ohjelmaan kuuluu kymmenen opintopisteen laajuinen tutkimusseminaari. *Arctic Environment and Societies* AES -ohjelman tarkoituksena on tutustuttaa arktisen alueen erityiskysymyksiin. Monitieteisen ohjelman alueina ovat sosiaaliset ja kulttuuriset kysymykset, ajankohtaiset teemat ja luonnontieteelliset ulottuvuudet. *Arctic Governance* ARG -ohjelman tarkoituksena on tutustuttaa etnisiin kysymyksiin ja niihin liittyviin oikeudelliseen ulottuvuuksiin. Tähän liittyy olennaisella tavalla myös luonnon merkitys yhteiskunnallisena tekijänä arktisilla alueilla. Tarkastelukulma rakentuu erityisesti hallinnan (governance) problematiikan kautta.
- **Russian Studies Program.** Ohjelman tarkoituksena on antaa perustiedot erilaisista Venäjään liittyvistä ulottuvuuksista, joita ovat politiikka, talous, ympäristö ja kulttuuri. Kokonaisuus on keskittynyt erityisesti Koillis-Venäjän alueen asioiden tarkasteluun.
- **Minor in Northern Resources.** Ohjelma kuuluu osana Northern Resources -maisteriohjelmaan, ja opetus koostuu maisteriohjelmaan kuuluvasta opetuksesta.
- **Intercultural Communication Programm.** ICP:n tarkoituksena on tutustuttaa kulttuurien välisen kommunikaation tematiikkaan: miten kulttuurinen tieto-taitomme vaikuttaa ymmärrykseemme maailmasta ja miten kulttuurien väliset erot tulevat esiin nimenomaan kommunikaation muodossa.
- **Cultural Industries.** Tämän kauppätieteiden ja matkailun, oikeustieteiden ja taiteiden tiedekunnan yhdessä toteuttaman ohjelman tarkoituksena on tarjota opiskelijoille näkemyksiä kulttuuriin ja *kulttuurituotteisiin tuotteina* sekä oikeudellisiin ja kaupallisiin prosesseihin, jotka liittyvät kulttuuritapahtumien järjestämiseen ja luovien mediatuotteiden tuottamiseen.

- Kansainvälisen opetuksen keskus toteutti myös Arktisen yliopiston **Circumpolar Studies Program** -kokonaisuutta. Tämä 72 opintopisteen laajuinen opintokokonaisuus on linkitetty Arctic Studies Program –ohjelmaan.

Kaikki sivuainekokonaisuudet on tarkoitettu niin yliopiston omille opiskelijoille kuin yliopistoon tuleville vaihto-, perustutkinto- ja jatko-opiskelijoille. Ohjelmista opiskelija voi suorittaa joko yksittäisiä kursseja tai osakokonaisuuksia.

Kansainväliset yhteistyösopimukset

Lapin yliopisto on verkottanut kansainvälisen yhteistyönsä ympäri maailmaa. Yhteistyö tapahtuu pääasiallisesti erillisten sopimusten, vaihto-ohjelmien ja projektien puitteissa. Lapin yliopistolla on 299 eritasoista yhteistyösopimusta 35 eri maassa. Suurin osa sopimuksista on tiedekuntien itsensä hallinnoimia Sokrates-, Erasmus- ja Nordplus-sopimuksia.

Vuonna 2005 yliopistolla oli 11 voimassa olevaa yliopistotasoisia Erasmus-sopimusta. Yliopistotasoisia kahdenvälisiä sopimuksia tai aiesopimuksia Lapin yliopistolla on 37, joista 27 sopimuskumppanin kanssa yhteistyö ja opiskelijavaihto on aktiivista. Lisäksi useimpien sopimusten puitteissa tehdään projektiyhteistyötä. Yliopistolla on monenkeskeisiä sopimuksia First-ohjelman puitteissa 15 eri partnerin kanssa ja north2north-ohjelman puitteissa yhteistyötä on mahdollista tehdä 27 ulkomaisen yliopiston kanssa.

Vaihto-ohjelmat

Lapin yliopisto osallistuu aktiivisesti EU:n SOKRATES/ERASMUS-, pohjoismaiden ministerineuvoston NORDPLUS -verkostoihin ja NORDLYS -opiskelijavaihtoihin, sekä CIMO:n rahoittamaan Venäjälle suuntautuvaan FIRST-ohjelmaan. Lapin yliopisto koordinoi vuonna 2005 kolmea FIRST-verkostoa (FIRST-ARTSMO, FIRST-Network ja FIRST-SOSNET) ja oli partnerina yhdessä First-verkostossa (FIRST-BARENTS). Lapin yliopistolla on SOKRATES/ERASMUS -ohjelman puitteissa yli 150 partneriyliopistoa ja 179 kahdenvälisiä sopimusta 26 maassa eri puolilla Eurooppaa. Kaikilla tiedekunnilla, kielikeskuksella ja Arktisella keskuksella on toimintaa SOKRATES/ERASMUS -ohjelman puitteissa.

2.2.2.5 Aikuiskoulutus

Lapin yliopiston avoimen yliopisto-opetuksen väylän kautta tutkinto-opiskeluun siirtyvien tavoite on vuosittain 50 opiskelijaa

Lapin yliopiston avoimen yliopisto-opiskelun tavoite on vuosittain 850 laskennallista kokovuotista opiskelijapaikkaa.

Lapin yliopistossa avoimen yliopiston väylän kautta on mahdollisuus hakea tutkinnon suorittamisoikeutta kaikissa muissa tiedekunnissa paitsi oikeustieteissä. Valintaperusteena on tietty suoritettu opintopistemäärä tiedekunnan hyväksymiä opintoja. Oikeustieteissä avoimen yliopiston opintoja suorittaneet saavat lisäpisteitä.

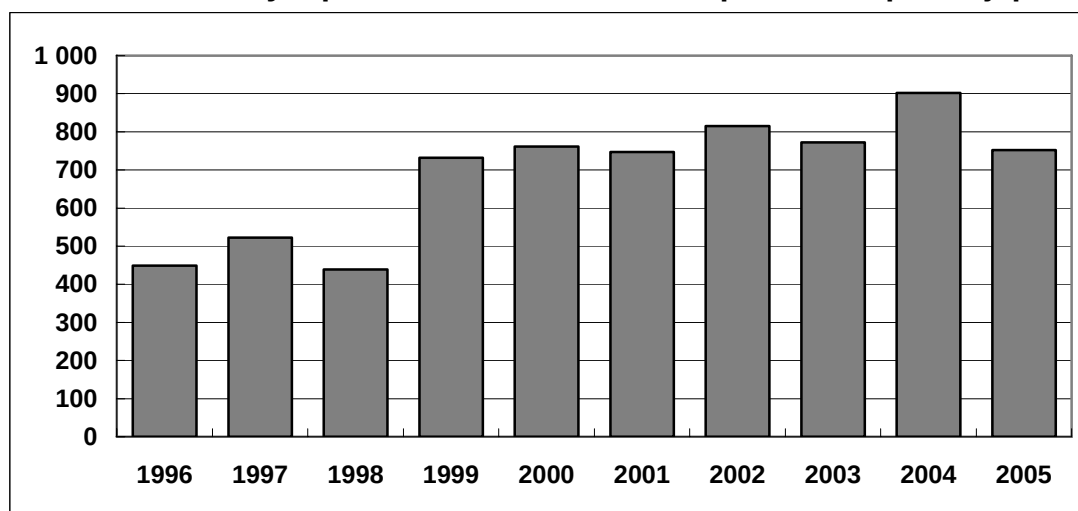
Vuonna 2005 avoimen väylän kautta tutkinto-opiskelijaksi siirtyi 37 opiskelijaa. Tulossopimuskauden tavoite, 50 opiskelijaa/vuosi, täyttyy, jos vuonna 2006 avoimen väylän kautta hyväksytään tutkinto-opiskelijaksi 67 opiskelijaa. Väylä on toiminut parhaiten kasvatus- ja yhteiskuntatieteissä.

Taulukko 26. Avoimen yliopiston kautta tutkinto-opiskelijoiksi siirtyneet 2004-2005

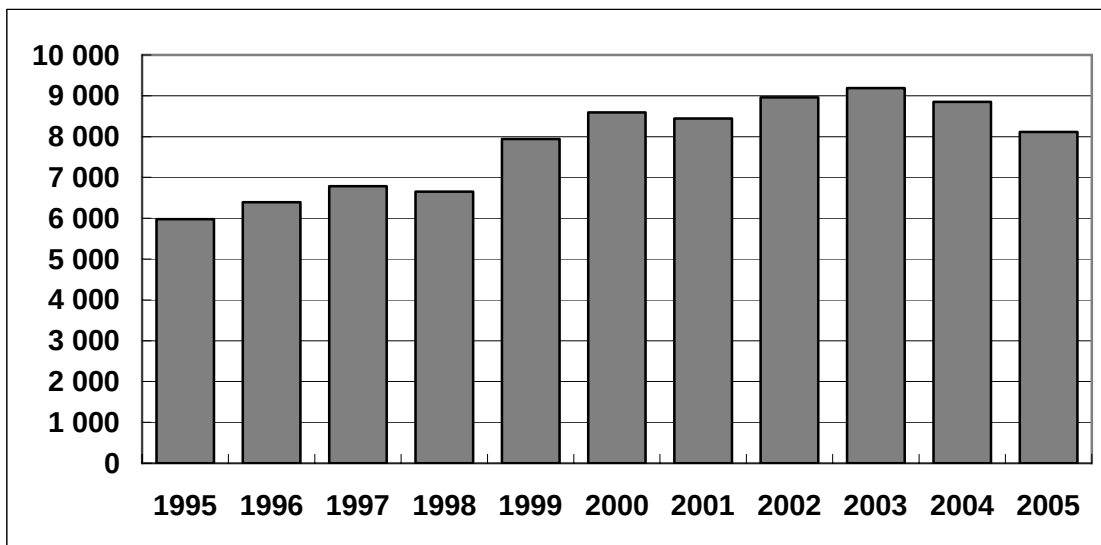
<i>Koulutusala</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>	<i>Tavoite</i>
<i>Kasvatustieteellinen</i>	22	25	25
<i>Yhteiskuntatieteellinen</i>	13	16	11
<i>Kauppätieteet ja matkailu</i>	2	4	6
<i>Taideteollinen</i>	-	1	8
<i>Yhteensä</i>	<i>37</i>	<i>46</i>	<i>50</i>

Avoimessa yliopistossa oli 752 laskennallista kokovuotista opiskelijapaikkaa. Vuodesta 2004 opiskelijapaikkojen määrä pieneni 17 prosenttia. Jotta koko tuloskauden tavoite, 850 paikkaa/vuosi, toteutuisi, olisi avoimessa yliopistossa oltava 896 laskennallista kokovuotista opiskelijapaikkaa vuonna 2006.

Kuva 4. Avoimen yliopiston laskennalliset kokopäiväiset opiskelijapaikat 1996-2005

Yliopiston järjestämään aikuiskoulutukseen osallistui yhteensä 8 114 opiskelijaa vuonna 2005. Avoimeen yliopisto-opetukseen osallistui 3 942, täydennyskoulutukseen 2 731 ja ikäihmisten yliopisto-opetukseen 1 441 opiskelijaa. Aikuisopiskelijoiden määrä putosi yli 700 opiskelijalla vuoteen 2004 verrattuna. Opiskelijat vähenivät avoimessa ja ikäihmisten yliopisto-opetuksessa.

Kuva 5. Aikuiskoulutukseen osallistuneet opiskelijat 1995-2005

2.2.2.6 Taiteellinen toiminta

Yliopiston taiteiden tiedekunnan taiteellista toimintaa on esitelty liitteessä 1.

2.2.2.7 Kirjastopalvelut

Lapin yliopiston kirjaston tehtävänä on

- palvella yliopiston opetusta ja tutkimusta sekä ympäröivää yhteiskuntaa
- tukea toiminnallaan tiedekuntien tulostavoitteiden saavuttamista
- toteuttaa yhteiskunnallista palvelutehtävää etenkin alueellisen palvelutoiminnan kautta
- hankkia ja asettaa käyttöön tietoaineistoja
- tarjota tietopalvelua
- edistää tietojärjestelmien hyväksikäyttöä tieteellisen tiedonhankinnan opetuksella
- hoitaa yliopiston julkaisu- ja painotoimintaa

Perusopetuksen tuki ja informaatiolukutaidon opetus

Kirjasto järjestää yliopiston tutkintorakenteeseen kuuluvaa koulutusta. Kirjaston informaattikko on osallistunut opetussuunnitteluun vastaten aine- ja syventäviin opintoihin liittyvän tiedonhankinnan opetuksen sisältymisestä uuteen tutkintorakenteeseen. Yhteistyötä on tehty tiedekuntien opintopäälliköiden ja opetussuunnittelutyöryhmien sekä laitosten kanssa. Kirjasto on myös mukana kansallisessa informaatiolukutaitohankkeessa, jossa on tavoitteena, että jokaisessa yliopistossa opiskelijat saavuttaisivat opintojen aikana riittävät informaatiolukutaidot.

Tutkimuksen ja julkaisemisen tuki

Kirjasto on keskeisesti mukana myös tutkimustoiminnan prosesseissa. Jatkokoulutuksen kehittämiseksi yliopistossa on laadittu omat kehittämistavoitteet tulevaa laadunvarmistusjärjestelmää varten ja järjestelmän toteuttamisesta myös kirjasto on antanut omat toimenpide-esityksensä. Kirjaston asema yliopiston julkaisutoiminnan kehittämisessä on tullut entistä merkittävämmäksi. Yliopiston uudistetun johtosäännön mukaan 1.8. 2005 alkaen ”kirjaston tehtävänä on hoitaa yliopiston julkaisu- ja painotoimintaa”.

Tutkijoille ja väitöskirjan tekijöille on annettu pyynnöstä henkilökohtaista tiedonhankinnan ohjausta. Osa ohjauksesta on annettu virtuaalitietopalveluna LearnLinc-ohjelmistolla. Tiedonhankintaa ja viitteidenhallintaohjelmiston käyttöä (RefWorks) opetettiin tutkimushenkilöstön pyynnöstä eri ryhmille kevätlukukauden aikana. Syksyllä aloitettiin vastaava koulutus tutkijakoulussa Tutkimus-Luotain -kurssina (tie tieteellisen tiedon lähteille). Tämä kurssi järjestettiin kahdesti syyslukukauden aikana. Täydennyskoulutuskeskuksen pyynnöstä tammikuussa järjestettiin lääketieteen tutkijakoulutuksessa tiedonhakukurssi.

Uudistetun johtosäännön mukaan kirjaston tehtävänä on jatkossa hoitaa myös yliopiston julkaisu- ja painotoimintaa. Lapin yliopistokustannuksen perustamisen myötä yliopisto ja sen kirjasto on ottanut myös virallisen kustantajan roolin ja siihen liittyvien palvelujen tuottamisen vastuulleen. Yliopiston hallituksen päätöksellä julkaisutoiminnan alueella yliopistossa ja kirjastossa toimii omana vastuualueenaan Lapin yliopistokustannus (LUP) koko julkaisutoiminnan koordinoijana ja kehittäjänä.

Kirjasto esitteli kampuksen avoimen julkaisuarkiston mahdollisuuksia yliopiston oman julkaisutoiminnan näkyvyyden lisääjänä. Helsingin yliopiston kampuksilla toteutettavaa mallia esiteltiin Lapin yliopiston henkilökunnalle. Kampuksen avoimen julkaisuarkiston organisoimista Lapin yliopistossa on kirjastossa suunniteltu yhdessä Arktisen keskuksen tietopalvelun sekä yliopiston atk-palvelujen kanssa.

2.2.2.8 Harjoittelukoulu

Lapin yliopiston harjoittelukoulu on kasvatustieteiden tiedekuntaan kuuluva peruskoulu, jonka perustehtäviä ovat:

- laadukkaan ja turvallisen perusopetuksen järjestäminen
- korkeatasoisen opetusharjoittelun tarjoaminen
- toimiminen kokeilu- ja kehittämiskouluna.

Tavoitteena on kehittää perusopetukseen soveltuvia kasvatuksen ja opetuksen menetelmiä. Harjoittelukoulu huolehtii osaltaan Lapin yliopiston pohjoisesta suuntautumisesta oppisisältöjen ja opetuksen toteuttamisessa.

Koulu toimii kolmisarjaisena 1-6 vuosiluokkia käsittävänä kouluna. Perusopetuksen laskentapäivänä 20.9.2005 koulussa oli 365 oppilasta. Viidellä koulun oppilaista on erityisopetuspäätös. Näistä kahdella oppilaalla on 11-vuotinen oppivelvollisuus. Koulun

opetukselle on kuvaavaa erilaisten oppimisympäristöjen ja työskentelytapojen tavoitelähtöinen varioiminen.

Opetuksen erityisistä *painotuksista* retkeilypainotteinen ympäristökasvatus ja mediakasvatus kohdentuvat kaikille koulun oppilaille. Tämän lisäksi yksittäiset luokat toteuttavat erityisiä liikunta- tai matematiikkapainotteisia opintokokonaisuuksia. Painotteisuutta on toteutettu sekä pedagogisin ratkaisuin että opetussuunnitelmallisilla tuntijaollisilla ratkaisuilla.

Kolmannelle luokalle siirryttäessä kaikki Rovaniemen kaupungin oppilaat voivat pyrkiä musiikkiluokalle osallistumalla musiikkitehtiin. Musiikkiluokilla opiskelevat oppilaat muodostavat yhdessä musiikkiluokkien kuoron, joka esiintyy koulun tapahtumien lisäksi ulkopuolisissa tilaisuuksissa. Musiikkiluokkien kuoron rinnalla toimii Lapponicus-kuoro, jossa on mukana myös yläasteen ja lukion oppilaita. Opettajaopiskelijat osallistuvat painotteisten opinto-osuuksien ja musiikkiluokkatoiminnan toteutukseen opetusharjoitteluidensa aikana.

Koulun *kieliohjelman* mukaan oppilaat opiskelevat A1-kielenä englantia kolmannelta vuosiluokalta ja valinnaisena A2-kielinä ranskaa tai saksaa viidenneltä vuosiluokalta alkaen. Harjoittelukoulun A2-kielten opetusta tarjotaan myös kaupungin koulutoimen muiden koulujen oppilaille. Järjestelyllä voidaan turvata A2-kielten jatkuminen koko perusopetuksen ajan. Koululla tarjotaan saamenkielen opetusta saamelaisille oppilaille kaksi tuntia viikossa. Rovaniemen kaupunki vastaa opettajien palkkauksesta.

Koulu on ottanut käyttöönsä uuden opetussuunnitelman, jonka toimivuutta *arvioidaan* lukuvuoden aikana. Opetussuunnitelman mukaisesti kodin ja koulun yhteistyöhön on panostettu mm. kehittämällä koulun oppilashuoltotyöryhmän työskentelyä. Kevään 2005 aikana kehitettiin oppilaiden itsearviointimallia osana arviointiprosessia. Koulunpidon arviointi toteutettiin huoltajien ja 5.-6. luokkien oppilaiden arviointikyselynä huhtikuussa 2005.

Arvioinnin kohteina olivat kouluympäristö ja viihtyvyys, koulun toiminta, oppiminen, resurssit, henkilökunta ja yhteistyö. Kyselyn vastausten keskiarvo oli 4,32 (arviointiväli 1-5). Vuoden 2005 aikana koulun toimivuutta ja työssä jaksamista edistämään on rakennettu uusien työntekijöiden perehdyttämismalli sekä työhyvinvointisuunnitelma.

Opetusharjoittelun järjestäminen vuonna 2005

Opetusharjoittelun kehittäminen ja monipuolistaminen sekä tiedekuntien kanssa tehtävä yhteistyö ovat Lapin yliopiston harjoittelukoulun keskeisiä toiminta-alueita. Opetusharjoittelujen kehittäminen profiloinnin ja jatkuvuuden suhteen etenee sekä koulun sisäisenä kehittämistyönä että kasvatustieteiden tiedekunnan didaktikkojen kanssa tehtävänä yhteistyönä.

Vuoden 2005 erityisenä haasteena on ollut uuden tutkintorakenteen mukaisen luokanopettajakoulutuksen aloittaminen. Tästä johtuen ainedidaktiikka II toteutettiin poikkeuksellisesti vuoden aikana kahdesti. Syventävä harjoittelu järjestetään jatkossakin syksyisin ja keväisin tavoitteena mahdollistaa opiskelijoiden valmistuminen myös syyslukukaudella.

Kansainvälinen toiminta

Koulu osallistui vuosina 2002-2005 *Comenius-projektiin*, jossa työskenneltiin Ruotsissa, Sloveniassa, Italiassa ja Maltalla toimivien ystävyyskoulujen oppilaiden kanssa. Keväällä 2005 saimme kaikista ystävyyskouluista opettajat kouluumme projektin päätösseminaariin.

Koulun arjessa kansainvälinen toiminta näkyy koulullamme erilaisten vierailujen muodossa. Kansainvälisellä kanssakäymisellä pyritään vieraanvaraisuuden lisäksi avartamaan oppilaiden, opiskelijoiden ja henkilökunnan kulttuurisia ja yhteiskunnallisia näkemyksiä. Vierailujen yhtenä kantavana teemana on ollut PISA-tutkimustulokset ja Suomen menestyminen PISA-tutkimuksissa.

Vuonna 2005 yksi koulun lehtoreista osallistui EU:n erillisrahoituksella toteutettuun 2 viikon mittaiseen opettajavaihtoon Granadassa ja kaksi lehtoria yhden viikon mittaiseen Comenius-opettajavaihtoon Maltalla.

Yhteistyö yliopiston kasvatustieteellisen tiedekunnan kanssa

Harjoittelukoulun henkilökunta on jatkanut monimuotoista yhteistyötä kasvatustieteiden tiedekunnan kanssa. Perinteisistä yhteistyömuodoista on jatkunut harjoittelukoulun lehtoreiden osallisuus tiedekunta-, opiskelijavalintatyöryhmä- ja opetusharjoittelutyöryhmätyöskentelyyn. Uutena innovatiivisena yhteistyömuotona on alkanut opetusta, oppimista ja tutkimusta kehittävä ja jatko-opintoja edistävä Ounas-tutkimusyksikkö. Myös inklusiivisen opetuksen maisteriohjelman suunnittelu on edennyt hankevaiheeseen syksyn 2005 aikana.

Tutkivan opettajuuden näkökulmaa on tuettu kehittämällä opettajaopiskelijoiden opintoihin liittyvää tutkimustoimintaa. Syksyllä 2004 harjoittelukoululla aloittaneesta *gradu-ryhmästä*, jonka ohjaajana toimii harjoittelukoulun rehtori, sai opinnäytetyönsä valmiiksi kahdeksan opiskelijaa.

Uutena yhteistyömuotona syksystä 2005 on panostettu *harjoittelukoulun lehtoreiden opetukseen tiedekunnan puolella* tavoitteena voimistaa teoriaopetuksen ja opetusharjoittelujen yhteismitallisuutta. Kolmen harjoittelukoulun lehtorin opetusvelvollisuudesta 2-3 vuosiviikkotuntia on sidottu opetukseen tiedekunnan puolella. Myös monialaisten opintojen liikunnan ainedidaktiikan opetusharjoittelu (5 op) on rakennettu toteutettavaksi opetusharjoittelujen lisäksi harjoittelukoulun neljän eri opetusryhmän kontaktiopetuksena.

Taulukko 27. Harjoittelukoulun tunnuslukuja 2003-2005

	2005	2004	2003
<i>Opetusharjoittelussa</i>			
<i>suoritetut opintopisteet</i>	1 512	1 471	949
<i>Oppilaita</i>	366	368	328
<i>Menot (1 000 €)</i>	2 862	2 785	2 670
<i>Menot €/oppilas</i>	7 820	7 570	8 140
<i>Henkilötyövuodet</i>	33	33	34
<i>Kokonaistunnit</i>	686	684	683

2.2.2.9 Laadunhallinta

Lapin yliopisto on käynnistänyt oman laadunvarmistusjärjestelmänsä kehittämistyön osana suunnittelu- ja seurantajärjestelmän kehittämistä. Tavoitteena on yliopiston määrittämän laatupolitiikan ja laatutavoitteiden pohjalta kehittää käytännölliset toimintatavat ja menettelyt, joiden avulla voidaan todentaa asetettujen laatutavoitteiden saavuttaminen läpinäkyvästi raportoiden sekä arvioida ja kehittää toimintaa. Laatujohtaja aloitti työn elokuussa 2005. Laatu työ etenee vaiheittain kaikki yliopiston toiminnot kattavaksi laadunvarmistusjärjestelmäksi.

Yliopisto aloitti systemaattisen laatutyön vv. 2006 - 2009 toiminta- ja taloussuunnitelmansa mukaisesti. Aluksi määriteltiin perustutkintokoulutuksen prosessit ja kullekin prosessille laatutavoitteet, jotka yliopiston hallitus syksyllä hyväksyi. Vuoden 2006 tulossopimusneuvotteluja varten yksiköt nimesivät konkreettiset perusopetuksen laatua varmistavat toimenpiteet.

Toimenpiteistä keskusteltiin laajasti, mm. perusopetuksen kehittämistyöryhmässä, tasa-arvotoimikunnassa, yliopiston dekaanikokouksessa, laatutyöryhmässä, ylioppilaskunnan ja ainejärjestöjen kanssa sekä eri yksiköiden tilaisuuksissa. Tämän jälkeen laatua varmistavat toimenpiteet ryhmiteltiin yliopiston yhteisiksi ja yksiköiden erityisiksi. Laatutyössä edetään seuraavaksi jatkotutkintokoulutukseen ja siihen liittyvään tutkimukseen.

Laatutyön johtavana periaatteena on, että kaikki yliopistoyhteisöön kuuluvat jäsenet ovat siinä aktiivisesti mukana. Opiskelijälähtöisyyttä laadunvarmistusjärjestelmän kehittämistyössä on pyritty lisäämään voimakkaasti. Toiminta OOLA-projektissa (Opiskelija opetuksen laadunarvioinnissa) on ollut aktivoivaa ja lisännyt yhteistyökumppanuutta opiskelijoiden kanssa tuottaen uusia kehittämisideoita erityisesti opiskelijälähtöisyyden parantamiseksi.

Yhtenä konkreettisena aihiona valmisteltiin perusopetukseen liittyvän palautejärjestelmän kehittämishanke. Ylioppilaskunta ja ainejärjestöt ovat sitoutuneet hankkeeseen. OOLA-projekti on Korkeakoulujen arviointineuvoston ja Oulun yliopiston koordinoima hanke, jossa on mukana kymmenen korkeakoulua.

Laatutyöhön liittyen valmisteltiin Valtiokonttorin Kaiku-ohjelmaan määräraahahakemus "Esimiesvalmennuksella työhyvinvointia, laatua ja tuottavuutta". Tavoitteena on kehittää Lapin yliopiston esimiesten valmiuksia, keskinäistä yhteistyötä ja vertaistuen saatavuutta työhyvinvoinnin, laadun ja tuottavuuden lisäämiseksi. Henkilöstövoimavarojen vahvistamista pyritään parantamaan ns. osallistavalla johtamisella, joka edistää henkilökunnan omien aloitteiden vahvistamista sekä vaikuttamismahdollisuuksia. Esimiesvalmennus toteutetaan vv. 2006-2007.

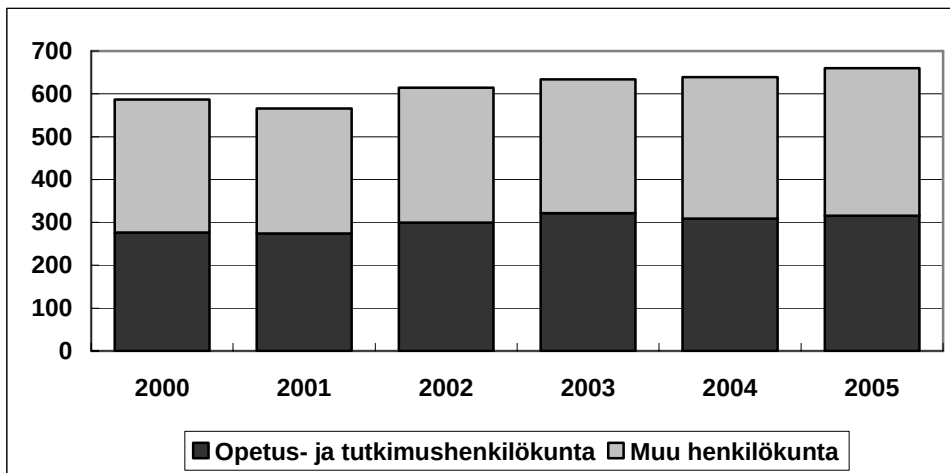
Tutkijakoulutuksen laadunhallinnan osan on vuoden 2005 aikana kehitetty ohjaus- käytäntöjä ja aloitettu väitöskirjaprosessin arviointi. Lapin yliopisto osallistui Korkeakoulujen arviointineuvoston järjestämään kansainväliseen tutkijakoulutuksen arviointiin, mikä keskittyi erityisesti tutkijakoulutuksen organisatoriseen ratkaisuun.

2.2.3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

2.2.3.1 Henkilötyövuodet

Lapin yliopistossa tehtiin 660 henkilötyövuotta vuonna 2005. Henkilötyövuosien määrä kasvoi 3,3 % vuodesta 2004. Opetus- ja tutkimushenkilökunta teki henkilötyövuosista 47,9 % ja muu henkilökunta 52,1 %. Henkilöryhmien osuudet ovat pysyneet varsin vakaina 2000-luvulla, sillä opetus- ja tutkimushenkilökunnan henkilötyövuosien määrä on kasvanut 14,5 % ja muun henkilökunnan 10,6 % vuodesta 2000. Kaiken kaikkiaan Lapin yliopistossa tehtyjen henkilötyövuosien määrä on kasvanut 12,4 % vuodesta 2000.

Kuva 6. Henkilötyövuodet Lapin yliopistossa 2000-2005

2.2.3.2 Henkilöstön keski-ikä ja ikäjakauma

Lapin yliopiston henkilöstön keski-ikä oli 42,5 vuotta vuonna 2005. Vuonna 2004 keski-ikä oli 41 vuotta.

Taulukko 28. Henkilöstö ikäluokittain (%) 2005

<i>Ikäluokka</i>	<i>Miehet</i>	<i>Naiset</i>	<i>Yhteensä</i>
- 24	1%	1%	1%
25-29	10%	12%	11%
30-34	13%	14%	14%
35-39	17%	14%	15%
40-44	13%	18%	16%
45-49	12%	17%	15%
50-54	15%	13%	14%
55-59	11%	7%	9%
60-	7%	4%	5%

2.2.3.3 Henkilöstön koulutusrakenne

Lapin yliopiston henkilöstön koulutustaso oli koulutustasoindeksin mukaan 6,26 vuonna 2005. Miesten koulutustasoindeksi oli 6,30 ja naisten 6,23. Opetus- ja tutkimushenkilöstön koulutustasoindeksi oli 7,13 ja muun henkilökunnan 5,53. Koulutustasoindeksi lasketaan painotettuna keskiarvona. Keskiarvon laskennassa koulutustasojen arvot ovat:

▪ alempi ja ylempi perusaste	1,5
▪ keskiaste	3,5
▪ alin korkea-aste	5
▪ alempi korkeakouluaste	6
▪ ylempi korkeakouluaste	7
▪ tutkijakoulutusaste (lisensiaatti tai tohtori)	8

Taulukko 29. Henkilöstö koulutustasoittain (%) 2005

<i>Koulutustaso</i>	<i>Opetus- ja tutkimushenkilöstö</i>	<i>Muu henkilöstö</i>
<i>Tutkijakoulutus</i>	37,7%	4,4%
<i>Ylempi korkeakouluaste</i>	51,9%	32,8%
<i>Alempi korkeakouluaste</i>	3,8%	12,5%
<i>Alin korkea-aste</i>	1,4%	28,4%
<i>Keskiaste</i>	5,2%	19,4%
<i>Perusaste</i>	-	

2.2.3.4 Määrä- ja kokoaikaiset työsuhteet

Lapin yliopiston henkilöstöstä suurin osa on vakituisessa palvelusuhteessa. Vakituisten henkilöstön liikkuvuus yliopiston sisällä on kuitenkin suurta. Liikkuvien ryhmään kuuluvat viransijaiset ja avoimien tehtävien hoitajat. Yliopiston henkilöstöön kuuluu myös ryhmiä, jotka ovat tehtävänsä luonteesta johtuen yliopistosektorille tyypillisessä määräaikaisessa tehtävässä. Näitä ovat mm. assistentit ja harjoittelijat. Ns. aitoihin määräaikaisiin kuuluvat esim. määräaikaisissa hankkeissa ja projekteissa työskentelevät.

Taulukko 30. Työsuhteen luonne henkilöstöryhmittäin 2005

<i>Työsuhteen luonne</i>	<i>Opetus- ja tutk.hlöstö</i>	<i>Muu hlöstö</i>	<i>Hlöstö yht.</i>
<i>Vakituinen</i>	42,9%	51,7%	47,5%
<i>Viran luonteesta johtuva määräaikaisuus</i>	41,9%	13,5%	26,8%
<i>Aito määräaikaisuus</i>	15,2%	34,9%	25,7%

2.2.3.5 Työvoimakustannukset

Lapin yliopiston kokonaistyövoimakustannukset oli 28,0 M€ vuonna 2005. Kustannukset nousivat 6,2% vuoteen 2004 verrattuna.

2.2.3.6 Työhyvinvointi

Työtyytyväisyys

Lapin yliopistossa aloitettiin työtyytyväisyyskyselyt vuonna 2002. Kartoitus tehdään joka toinen vuosi, joten viimeisin kysely on tehty vuonna 2004. Vastausprosentti kyselyihin on ollut varsin alhainen, alle 30%, joten kyselyiden tulokset ovat korkeintaan suuntaa-antavia. Tyytyväisiä vastaajat ovat työn itsenäisyyteen, vastuullisuuteen, haastavuuteen ja mielenkiintoisuuteen sekä omiin mahdollisuuksiin vaikuttaa työn sisältöön.

Tyytymättömyyttä aiheuttivat palkkauksen vastaamattomuus työtehtävien vaatimustasoon, töiden yleinen organisointi sekä palautteen saanti työtuloksista, ammatinhallinnasta ja työssä kehittymisestä. Kritiikkiä esitettiin myös tasapuolisen kohtelun laiminlyömisestä, uralla etenemismahdollisuuksien puutteesta sekä yliopiston sisäisen avoimuuden ja esimiehen tuen puutteesta ja sisäisen tiedonkulun heikkoudesta.

Työtyytyväisyysindeksi oli 3,2 vuonna 2004. Indeksiarvot ovat: 1=huono, 2=välttävä, 3=tydyttävä, 4=hyvä ja 5=erittäin hyvä. Kriittisenä rajana pidetään indeksiarvoa 3, jonka alle indeksi ei saisi mennä. Koko valtion sektorin työtyytyväisyysindeksi oli 3,3 vuonna 2004.

Sairauspoissaolot ja työterveyshuolto

Sairauspoissaolojen lukumäärä lisääntyi Lapin yliopistossa 12% vuonna 2005 edellisvuoteen verrattuna. Pitkät poissaolot (yli 60 päivää) ovat edelleen vähäisiä, mutta lyhyet, 1-3 päivän, sairauspoissaolot ovat lisääntyneet lähes viidenneksellä. Lyhyiden sairauspoissaolojen osuus on lähes 70% kaikista sairauspoissaoloista.

Työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat lähes 237 000 euroa vuonna 2005. Kustannukset nousivat 4,6% vuodesta 2004. Henkilötyövuotta kohti työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat 371 euroa vuonna 2005. Vuonna 2004 työterveyshuollon kustannukset henkilötyövuotta kohden olivat 372 euroa.

2.3 Tulosanalyysi ja johtopäätökset

2.3.1 Alueellisen koulutus- ja kehittämistoiminnan vaikuttavuus

Yliopiston alueellisen kehittämis- ja koulutustoiminnan vaikuttavuuden kannalta keskeistä on ollut seutukuntalähtöinen toimintatapa. Tätä toimintapaa on käytetty erityisesti Lapin maakuntakorkeakoulun kautta toteutetussa koulutus- ja kehittämistoiminnassa. Seutukunnille on laadittu osaamisstrategiat yhdessä seutukuntien omien toimijoiden kanssa. Tällä toimintatavalla on edistetty alueiden omien toimijoiden keskinäistä yhteistyötä ja saatu alueelliset koulutusohjelmat ja avoin yliopisto-opetus vastaamaan seutukuntien kehittämis- ja työvoimatarpeita.

Alueellinen koulutus on nostanut seutukuntien osaamis- ja koulutustasoa, luonut seuduille kokonaan uutta osaamista, elävöittänyt seutukuntia, edistänyt koulutuksellista tasa-arvoa ja tuonut alueille imagollisia hyötyjä. Yksilötasolla alueellisten koulutusmahdollisuuksien parantuminen on lisännyt koulutushalukkuutta. Alueelliset koulutusohjelmat ovat saaneet sellaiset henkilöt hakeutumaan koulutukseen, jotka eivät muutoin olisi koulutukseen hakeutuneet. He myös näkevät koulutuksen myötä mahdollisuutensa työllistyä parantuneen nimenomaan omalle alueelleen.

Itse maakuntakorkeakouluhankkeella on ollut myös valtakunnallista vaikuttavuutta. Valtakunnallisena pilottihankkeena Lapin maakuntakorkeakoulu on herättänyt paljon kiinnostusta. Imagollista arvoa on tullut niin hankkeelle ja sen eri toimijoille kuin koko maakunnallekin. Konkreettisimpina vaikuttavuuden muotoina ovat eri puolilla Suomea käynnistyneet muut sisällöiltään ja muodoiltaan erilaiset maakuntakorkeakoulukokeilut.

Avoimen yliopisto-opetuksen ongelmana ovat seutukuntien vähenevä väestökehitys ja siitä aiheutuva koulutuksen kysynnän vähäinen määrä. Toiminnan kehittämiseksi on lisättävä pieniä paikallisryhmiä palvelevaa monipisteopetusta. Verkottamalla eri seutukuntien yksiköitä tiiviimpää yhteistyöhön avoimen opetuksen järjestämisessä saavutettaisiin riittävät kokonaisopiskelijamäärät, yhdelle oppilaitokselle aiheutuvat kustannukset laskisivat ja sen myötä päästäisiin alhaisempiin opintomaksuihin.

Seutukuntien koulutuksen järjestäjiä on tuettu myös jättämällä perimättä osaamisstrategiaa tukevista opinnoista opiskelijakohtaiset rekisteröimismaksut. Näin on pyritty vaikuttamaan opistojen perimiin opintomaksuihin ja mahdollistamaan opintojen toteutuminen. Opintomaksujen subventiossa koulutusta myös pyritään ohjaamaan alueen kehittämisen kannalta tärkeille aloille.

Alueellisen koulutustarjonnan mahdollisuuksia ei myöskään vielä kaikilta osin tiedetä seutukunnissa. Maakuntakorkeakoulun yhteinen internet-portaali osaltaan lisää tietoisuutta tarjolla olevista koulutusmahdollisuuksista, mutta myös seutukuntien itsensä on panostettava tiedottamiseen ja markkinointiin.

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan vaikuttavuus seutukunnallisessa kehittämistyössä kaipa vielä yhteistyön tiivistämistä alueiden eri kehittäjäorganisaatioiden kanssa. Yhteistyötä on toki tehty alueiden osaamisstrategia- ja innovaatioympäristöjen selvitystyön yhteydessä, mutta toiminta perustuu vielä pitkälti yksittäisten projektien ja aktiivisten henkilöiden varaan. Tavoitteena on oltava laajojen alueellisten tai

toimialakohtaisten kehittämiskokonaisuuksien luominen, jotka yhdistävät tutkimuksen, koulutuksen ja muun kehittämistoiminnan suunnitelmalliseksi, samansuuntaiseksi kehittämiseksi.

Parhaiten tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta toiminta on onnistunut seutukunnissa ja hankkeissa, joissa kehittämis- ja tutkimustoiminnan taustalla on alansa keskeinen toimija, jonka tuotekehityksen taustalla on paljon tutkimusta ja tutkimuksellista yhteistyötä. Tällaisia ovat esim. Rovaniemen seudulle syntyneet motoriiikan, ICT- sekä animaatio- ja peliteknologian alojen pienois-klusterit.

2.3.2 Tutkimus

Meneillään oleva nopea globaalimuutos ja ilmastonmuutos korostavat arktisia ja pohjoisia alueita koskevan tutkimustiedon tarvetta. Esim. ilmaston lämpeneminen nopeuttaa aikaisemmin vaikeasti saavutettavissa olleiden alueiden luonnonvarojen käyttöönottoa. Maailmantalouden yhdentyminen, alueen asukkaiden yhteisen kulttuuri-identiteetin kasvu sekä teknologian ja tiedonvälityksen nopea kehitys ja matkailun kasvu vaikuttavat nekin vahvasti näihin päiviin saakka maailmasta suhteellisen syrjässä olleen arktisen alueen kehitykseen.

Tutkimuksen lisääminen onkin välttämätöntä alueen hyvinvoinnin ja kestävä kehityksen turvaamista koskevan paikallisen, kansallisen ja kansainvälisen päätöksenteon tueksi. Tutkimustietoa tarvitaan luomaan kokonaiskuva ja ymmärrys arktisen alueen ympäristön, yhteiskuntien ja talouden kehityksestä. Lisäksi sitä tarvitaan esimerkiksi monikansallisten yhtiöiden tai valtioiden hankkeiden ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointiprosesseja varten.

Lapin yliopisto pyrkii vastaamaan tähän tarpeeseen terävöittämällä profiiliaan pohjoisen osaajana ja sen erityiskysymysten esilletuojana. Tutkimuksen kohdentumisen ja vaikuttavuuden lisäämiseksi yliopistossa aloitettiin kaikkien tiedekuntien ja Arktisen keskuksen yhteistyönä yliopiston tutkimusstrategian valmistelu vuonna 2005. Sen ensimmäisen osan muodostaa arktisiin ja pohjoisiin kysymyksiin keskittyvä huippututkimusohjelma. Ohjelmassa yliopiston luontainen asiantuntemus nivotaan erityisosaamiseksi, joka hyödyttää yliopiston tutkijoita ja heidän monitieteistä verkottumistaan, palvelee Suomen asiantuntemusta Arktisen neuvoston, Barentsin neuvoston ja EU:n pohjoisen ulottuvuuden toiminnassa sekä tukee yrityksiä.

Ohjelman tavoitteena on, että Lapin yliopisto

- toteuttaa kansainvälisesti arvostettua monitieteistä tutkimusta ja koulutusta ja on Suomen arktisen ja pohjoisen tutkimuksen keskus;
- toimii monitasoisten paikallisten ja kansainvälisten verkostojen solmukohtana;
- toimii eri medioissa monipuolisena tiedonvälittäjänä;
- on houkutteleva yhteistyökumppani Euroopan tiedekeskuksille ja tarjoaa tiedekeskusnäyttelyllään merkittävän elämyksellisen matkailukohteen;
- tukee sisältötuotannollaan Lapin aluekehitystä edistämällä työllisyyttä ja yritystoimintaa sekä korkeatasoista osaamista ja matkailua;
- lisää suuren yleisön ja päättäjien ymmärrystä arktisen ja pohjoisen yhteiskunnallisista ympäristökysymyksistä sekä alueellisista olosuhteista, ongelmista ja kehitystarpeista.

Globalisoituminen ja yhteiskunnallisten ilmiöiden monimutkaistuminen ovat luoneet tarpeen asemoida uudelleen myös *yhteiskuntatieteellisen* alan tutkimus ja koulutus Lapin yliopistossa nimenomaan Pohjois-Suomen tarpeita ajatellen. Tätä varten yliopiston hallitus asetti tiedekuntarajat ylittävän työryhmän. Työryhmän mielestä yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen ja siihen perustuvan koulutuksen sekä yhteiskunnallisen yhteistyön tulevaisuuden painotukset ovat:

- Poliittikatieteellinen lähestymistapa, joka yhdistää lähes kaikkia tutkimuksen ja opetuksen alueita yhteiskuntatieteellisessä tiedekunnassa. Lähestymistapa koskettaa alueen muutokseen ja sen voimiin liittyviä kysymyksiä.
- Hyvinvointipoliittinen lähestymistapa, joka liittyy hallinnointiin ja palveluiden uusiin tuottamisen ja jakamisen tapoihin. Lähestymistapa koskettaa poliittikatieteellistä lähestymistapaa sikäli, että kysymys on uusista hallinnoinnin sekä kansalaisten osallistamisen ja hyvinvointitarpeiden täyttämisen muodoista.
- Informaatioteknologian sekä sen yhteiskuntatieteellisten ja käyttäytymistieteellisten sovellusten näkökulma. Lähestymistapa kytkeytyy uudenaikaiseen yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja hallintoon sekä palveluiden tuottamiseen.

2.3.3 Jatkotutkintokoulutus

Lapin yliopisto on onnistunut hyvin tohtorintutkintotavoitteidensa toteuttamisessa. Tulossopimuskauden 2004-2006 tavoitteena on 17 tutkintoa/vuosi. Tämän tavoitteen yliopisto on ylittänyt sekä vuonna 2004 että 2005. Esim. kasvatustieteellisellä koulutusalaalla koko tulossopimuskauden tohtorintutkintotavoite on täyttynyt jo kahden ensimmäisen vuoden aikana.

Lapin yliopiston jatkotutkintokoulutuksessa on viime vuosina voimakkaasti kehitetty ohjausta. Väitöskirjatyön etenemistä on pyritty tukemaan myös tutkijakoulutuksella, jossa opetuksen painopiste on yleisten tutkimuksellisten valmiuksien antamisessa. Lisäksi jatko-opiskelijoita on pyritty kiinnittämään mahdollisimman usein laitosten tutkimusprojekteihin sekä auttamaan heitä muutoinkin monitieteisten tutkimusryhmien sekä koti- ja ulkomaisten tutkimusverkostojen luomisessa.

Yliopiston oma tutkijakoulu on vuoden 2005 aikana pyrkinyt profiloitumaan edelleen vahvemmin talon tutkimuksellisen toimintapolitiikan edistäjäksi lähinnä tutkijakoulu-työryhmän toiminnan avulla. Tämä työryhmä on vaikuttanut tutkijakoulutuksen laatuun koko yliopistossa ja tiedekunnissa mm. kartoittamalla koko väitöskirjaprosessin ongelmatilanteita ja valmistelemalla tämän kartoituksen perusteella suositukset väitösprosessin etenemiselle ja ohjeet esitarkastukselle.

Tutkijakoululla on kuitenkin yhä edelleen suurena haasteena tutkijakoulun toiminnan ja tiedekuntien toiminnan joustava yhteistyö ja osin myös jonkinlainen työnjako. Kyse on tutkijakoulun kaksoisroolista, pyrkimyksestä tukea tiedekuntien tutkijakoulutuksen ja tutkimuksen tavoitteita, mutta toisaalta myös ylläpitää ja edesauttaa yliopiston tutkijakoulutuksen ja tutkimuksen laatua sekä strategista profiloitumista. Tällöin tutkijakoulu ottaa vastuun tietyiltä osin tutkijakoulutuksen laadusta ja toiminnan jatkuvuudesta, mutta se, mikä tämä osuus on, riippuu tiedekuntien omasta suunnittelusta ja yhteistyön toiveista. Yhtenä konkreettisena kehittämistarpeena onkin se, että jokainen oppiaine ohjaisi jatko-opiskelijat sopiville tutkijakoulun kursseille.

2.3.4 Perustutkintokoulutus

Lapin yliopisto tuottaa perustutkintoja suhteessa opetushenkilöstöönsä yhtä tehokkaasti kuin yliopistoissa valtakunnallisestikin. Myös opintojen eteneminen ja valmistumisajat ovat valtakunnallista tasoa ja joillakin koulutusaloilla jopa valtakunnallista tasoa parempia.

Lapin yliopiston tulossopimuskauden 2004-2006 maisterintutkintotavoite on 425 tutkintoa/vuosi. Jotta tavoite täyttyisi, olisi vuonna 2006 valmistuttava 498 maisteria. Tämä merkitsisi sadan maisterin lisäystä vuoden 2005 tutkintomäärään.

Parhaiten tutkintotavoitteet ovat toteutuneet kasvatustieteellisellä ja yhteiskuntatieteellisellä koulutusallalla. Oikeustieteellisellä ja taideteollisella koulutusallalla tavoitteiden täyttyminen edellyttäisi kolmanneksen lisäystä vuoden 2005 tutkintomääriin.

Eniten tutkintotavoitteistaan on jäänyt kauppätieteiden ja matkailun tiedekunta. Tiedekunnan maisterintutkintotavoitteet ovat korkeat suhteessa 4-5 vuotta aiemmin tapahtuneeseen sisäänottoon. Tiedekunnassa on kuitenkin tiedostettu maisteritavoitteen saavuttamiseen liittyvät ongelmat. Matkailun koulutuksen, johon erityisesti maisteritavoitteen saavuttamisen ongelmat kohdistuvat, käynnistettiin selvitys opintojen keskeyttämiseen ja viivästymiseen johtaneista syistä. Lisäksi aloitettiin erityinen gradu-ryhmä opiskelijoille, joiden lopputyön tekeminen on syystä tai toisesta viivästynyt.

2.3.5 Aikuiskoulutus

Lapin yliopiston aikuiskoulutuksen opiskelijamäärät ovat vakiintuneet 8 000-9 000 opiskelijan välille 2000-luvulla. Opintojen alueellinen kattavuus, erityisesti avoimen yliopiston opintojen osalta, on maakuntakorkeakoulun kautta toteutunut hyvin. Koulutuksen vaikuttavuutta pyritään jatkossa kuitenkin entisestään parantamaan keskittymällä aikaisempaa selkeämmin työelämän kehittämistarpeita palvelemaan toimintaan. Etenkin pitkäkestoisia koulutuksia pyritään rakentamaan laajojen kehittämisprojektien ympärille, jolloin tutkimustietoon pohjautuva koulutus kytkeytyy työyhteisöjen käytännön kehittämistyöhön.

Tässä tarkoituksessa muutettiin yliopiston aikuiskoulutuksen ja yhteiskunnallisen palvelutoiminnan rakenteita. Yliopistossa aloitti erillislaitoksena toimintansa Lapin yliopiston aluepalvelut, johon koottiin avoimen yliopiston, maisterikoulun ja täydennyskoulutuskeskuksen sekä Pohjois-Suomen ennakointi- ja arviointikeskuksen palvelut. Samalla täydennyskoulutuskeskus entisessä muodossaan lakkautettiin.

2.3.6 Kansainvälisyys

Yliopiston toiminnan kansainvälistyminen eteni vuonna 2005 hyvin. Vuodesta 2002 lukien Lapin yliopistoon on tullut enemmän vaihto-opiskelijoita muualta kuin mitä omia opiskelijoita on lähtenyt vaihtoon. Ulkomailta saapuneiden vaihto-opiskelijoiden määrä on yli kaksinkertaistunut vuodesta 2000.

Myös yliopistosta lähteneiden vaihto-opiskelijoiden määrä on tasaisesti kasvanut, mutta ei ole vielä yltänyt asetettuun 150 opiskelijan tavoitteeseen. Jatkossa lähteville opiskelijoille asetettuun tavoitteeseen pyrittäessä on samalla tarkasteltava myös yliopiston eri tiedekuntien käytäntöjä ulkomailla suoritettavien opintojen hyväksilukemisessa ja tutkintoon sisällyttämisessä, jotta ulkomailla opiskelu olisi tutkinnon suorittamisen kannalta todellinen vaihtoehto.

Yliopistossa on viime vuosina kehitetty kansainvälistä opetusta, joten kasvaneeseen ulkomaisten opiskelijoiden kiinnostukseen Lapin yliopistoa kohtaan on myös pystytty vastaamaan. Jatkossa kansainvälistä opetusta kehitetään School of Northern and Arctic Studies –konseptin alla. Konseptin tarkoituksena on olla sateenvarjo kaikelle yliopistossa tarjottavalle pohjoisiin ja arktisiin alueisiin liittyvälle englanninkieliselle koulutustarjonnalle.

Se sisältää niin kandidaatti- ja maisteritasoisen perusopetuksen ja jatkokoulutuksen kuin alueeseen liittyvät toistuvat ja kertaluonteiset seminaarit ja kongressit, ekskursiot, kenttätönn ja muun koulutuksellisen aktiviteetin. Tarkoituksena on luoda vahva kokonaisuus, joka toisaalta edistää omalta osaltaan Lapin yliopiston erään keskeisen vahvuusalueen ulkoista markkinointia ja opiskelijarekrytointia sekä toisaalta edistää ja integroi alalla tehtävää opetusta ja tutkimusta.

Lapin yliopisto on asettanut tavoitteekseen, että yliopiston opiskelijoista kymmenen prosenttia on ulkomaalaisia vuonna 2010. Vuonna 2005 heitä oli kaikkiaan 324 eli seitsemän prosenttia kaikista opiskelijoista. Mikäli ulkomaalaisten vaihto- ja tutkinto-opiskelijoiden määrä kehittyy jatkossakin nykyistä tahtia, on tämä tavoite saavutettavissa.

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN ANALYYSI

Taulukko 31. Lapin yliopiston talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaoittelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2004	Talousarvio 2005	Tilinpäätös 2005	Vertailu Tilinpäätös -	Toteutuma %					
11. Verot ja veronluonteiset tulot	114 698,08	141 083	141 082,84	0,00	0					
11.04.01. Arvonlisävero	114 698,08	141 083	141 082,84	0,00	0					
12. Sekalaiset tulot	369 290,41	5 106	5 105,55	0,00						
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	10 530,41	5 106	5 105,55	0,00						
12.35.99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot										
12.35.99.31. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	358 760,00									
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	0,00	10 000	10 000,00	0,00						
13.03.01. Osinkotulot	0,00	10 000	10 000,00	0,00						
Tuloarviotilit yhteensä	483 988,49	156 188	156 188,39	0,00	0					
Päätöksen, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2004	Talousarvio 2005 (TA + LTA:t)	Talousarvion n määrärahojen käyttö vuonna 2005	Siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2005	Vertailu Talousarvio Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2005	Käyttö vuonna 2005 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoasianministeriön hallinnonala	179 988,96	205 483	131 530	73 952,48	205 482,94	0,00	53 398,61	255 798,61	181 846,13	73 952,48
24.01.19. Ulkoasianministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	4 988,96	3 083	3 082,94		3 082,94	0,00				
24.01.19.1. Ulkoasianministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	1 577,93									
24.01.19.3. Lähialueyhteistyön arvonlisäveromenot	3 411,03	3 083	3 082,94		3 082,94	0,00				
24.50.66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	175 000,00	202 400	128 447,52	73 952,48	202 400,00	-	53 398,61	255 798,61	181 846,13	73 952,48
29. Opetusministeriön hallinnonala	33 401 606,44	34 443 160	29 424 241,64	5 018 918,39	34 443 160,03	0,00	4 642 717,29	37 394 237,29	32 332 197,25	5 062 040,04
29.01.19. Opetusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	1 658 640,44	1 691 640	1 691 640,03		1 691 640,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29.01.22. Kehittämistoiminta (siirtomääräraha 3 v)	6 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	8 000,00	8 000,00	2 559,80	5 440,20
29.01.22.42. Koulutuksen ja tieteen hankkeet	6 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	8 000,00	8 000,00	2 559,80	5 440,20
29.10.21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	27 728 000,00	28 896 000	24 242 790	4 653 210	28 896 000	-	4 057 526,01	32 953 526,01	28 297 315,67	4 656 210,34
29.10.21.1. Yleiset toimintamenot	27 683 000,00	28 851 000	24 228 797,90	4 622 202,10	28 851 000,00	-	4 017 244,15	32 868 244,15	28 246 042,05	4 622 202,10
29.10.21.2. Täydennyskoulutuksen hintojen alentaminen	45 000,00	45 000	13 991,76	31 008,24	45 000,00	-	40 281,86	85 281,86	51 273,62	34 008,24
29.10.22. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	140 000,00	95 000	23 268	71 732	95 000	-	149 516,07	244 516,07	140 979,56	103 536,51
29.10.22.1. Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta	65 000,00	35 000	12 179,58	22 820,42	35 000,00	-	65 300,15	100 300,15	45 675,30	54 624,85
29.10.22.2. Yliopistojen yhteinen atk-toiminta ja tietoliikenneyhteydet	0,00	0	0,00	0,00	0,00		7 203,92	7 203,92	7 203,92	0,00
29.10.22.5. Yliopistojen alueellinen kehittäminen	0,00	0	0,00	0,00	0,00		23 638,02	23 638,02	23 638,02	0,00
29.10.22.6. Yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittäminen	75 000,00	60 000	11 088,34	48 911,66	60 000,00	-	53 373,98	113 373,98	64 462,32	48 911,66
29.10.24. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 729 000,00	2 770 000	2 687 127,37	82 872,63	2 770 000,00	-	91 966,77	2 861 966,77	2 779 094,14	82 872,63
29.88.50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v)	1 139 966,00	990 520	779 416,66	211 103,34	990 520,00	-	335 708,44	1 326 228,44	1 112 248,08	213 980,36
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	3 293,38	5 083	5 083	0	5 083	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
32.10.19. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	3 293,38	5 083	5 082,53		5 082,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34. Työministeriön hallinnonala	132 347,06	67 644	67 644,02	0,00	67 644,02	-	0,00	0,00	0,00	0,00
34.01.19. Työministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	79,94	145	144,57	0,00	144,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34.06.51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)	132 267,12	67 499	67 499,45	0,00	67 499,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34.06.29.21. Työllistämistuella palkatut	131 150,43	0	0,00	0,00	0,00	0,00				
34.06.29.22. Työllistettävien muut menot	1 116,69	0	0,00	0,00	0,00	0,00				
34.06.51.21. Työllistämistuella palkatut	0,00	65 778	65 777,69	0,00	65 777,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34.06.51.22. Työllistettävien muut menot	0,00	1 722	1 721,76	0,00	1 721,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	258 760,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	353 628,39	353 628,39	189 486,48	164 141,91
35.99.63. E:n ympäristörahaoston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhakkeisiin (siirtomääräraha 3 v)	258 760,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	353 628,39	353 628,39	189 486,48	164 141,91
35.99.63.1. E:n ympäristörahaaston osall.	258 760,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	353 628,39	353 628,39	189 486,48	164 141,91
Määrärahatilit yhteensä	33 975 995,84	34 721 369,52	29 628 498,65	5 092 870,87	34 721 369,52	0,00	5 049 744,29	38 003 664,29	32 703 529,86	5 300 134,43

Lapin yliopiston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella:

Ei ole.

Taulukko 32. Lapin yliopiston tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2005 - 31.12.2005		1.1.2004 - 31.12.2004	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 423 956,81		1 433 433,50	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	191 950,23		213 634,67	
Muut toiminnan tuotot	<u>7 160 016,34</u>	8 775 923,38	<u>6 574 811,26</u>	8 221 879,43
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1 354 043,00		1 314 528,53	
Henkilöstökulut	28 235 343,52		26 662 252,10	
Vuokrat	4 835 073,00		4 023 356,09	
Palvelujen ostot	3 471 022,43		3 343 474,32	
Muut kulut	1 645 662,13		1 498 463,86	
Poistot	989 779,71		628 333,79	
Sisäiset kulut	<u>1 108 445,20</u>	-41 639 368,99	<u>1 078 421,29</u>	-38 548 829,98
JÄÄMÄ I		-32 863 445,61		-30 326 950,55
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	10 475,51		223,14	
Rahoituskulut	<u>1 019,88</u>	9 455,63	<u>540,50</u>	-317,36
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	25 995,24		48 377,65	
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	25 995,24	<u>16 496,91</u>	31 880,74
JÄÄMÄ II		-32 827 994,74		-30 295 387,17
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Euroopan Unionilta	<u>0,00</u>	0,00	<u>358 760,00</u>	358 760,00
Kulut				
Siirtotalouden kulut kunnille	0,00		250 898,00	
Siirtotalouden kulut kuntayhtymille	8 959,95		210 899,00	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	500,00		45 718,95	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	372 864,17		383 821,21	
Siirtotalouden kulut ulkomaille	44 186,77		51 708,81	
Muut siirtotalouden kulut	<u>9 247,88</u>	-435 758,77	<u>0,00</u>	-943 045,97
JÄÄMÄ III		-33 263 753,51		-30 879 673,14
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	230 603,01		155 591,02	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>1 828 122,65</u>	-1 597 519,64	<u>1 726 215,39</u>	-1 570 624,37
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-34 861 273,15		-32 450 297,51

Taulukko 33. Lapin yliopiston tase

	31.12.2005		31.12.2004	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Muu kansallisuusomaisuus	<u>90 871,96</u>	90 871,96	<u>70 786,96</u>	70 786,96
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	268 087,15		321 086,18	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>8 497,64</u>	276 584,79	<u>17 501,40</u>	338 587,58
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	1 208 380,75		1 627 103,95	
Kalusteet	300 801,08		279 654,25	
Muut aineelliset hyödykkeet	500,00		500,00	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>7 682,19</u>	1 517 364,02	<u>0,00</u>	1 907 258,20
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>8 493,49</u>	8 493,49	<u>8 493,49</u>	8 493,49
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ		1 802 442,30		2 254 339,27
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	1 081 115,32		876 703,81	
Siirtosaamiset	4 664 083,70		3 321 111,22	
Muut lyhytaikaiset saamiset	11 378,40		4 884,60	
Ennakkomaksut	<u>14 324,06</u>	5 770 901,48	<u>9 968,90</u>	4 212 668,53
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	2 201,40		7 207,90	
Tiliviraston tulotilit	<u>35,00</u>	2 236,40	<u>0,00</u>	7 207,90
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		5 773 137,88		4 219 876,43
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>7 666 452,14</u>		<u>6 545 002,66</u>	

	31.12.2005	31.12.2004
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
VALTION PÄÄOMA		
Valtion pääoma 1.1.1998	-483 355,36	-483 355,36
Edellisten tilikausien pääoman muutos	1 425 517,61	3 108 092,11
Pääoman siirrot	35 506 602,03	30 767 723,01
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-34 861 273,15</u>	<u>-32 450 297,51</u>
	1 587 491,13	942 162,25
RAHASTOJEN PÄÄOMAT		
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	<u>50 384,88</u>	<u>0,00</u>
	50 384,88	0,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 637 876,01	942 162,25
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Saadut ennakot	894 016,90	689 368,05
Ostovelat	1 497 427,67	1 448 947,39
Tilivirastojen väliset tilitykset	712 863,02	677 594,55
Edelleen tilitettävät erät	474 546,84	395 479,89
Siirtovelat	2 290 273,71	2 227 840,28
Muut lyhytaikaiset velat	<u>159 447,99</u>	<u>163 610,25</u>
	6 028 576,13	5 602 840,41
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	6 028 576,13	5 602 840,41
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>7 666 452,14</u>	<u>6 545 002,66</u>

Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta:

Selvityksessä esitetään tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta sellaiset olennaiset tilinpäätöksen laatimista ja vertailtavuutta edelliseen tilinpäätökseen vaikuttavia seikkoja koskevat tiedot, jotka eivät välittömästi ilmene tilinpäätöksen laadintaa koskevista säännöksistä ja valtiovarainministeriön määräyksistä tai eivät ole yleisesti tunnettuja hyvän kirjanpitoavan asettamia vaatimuksia.

Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan;

- Tilikauden aikana opiskelijoiden kannettavien tietokoneiden leasing-vuokrat ovat kasvaneet edellisestä vuodesta 655 teuroa. Vuoden 2004 tilinpäätöksessä opiskelijoiden kannettavien tietokoneiden vuokrat ja käyttöoikeusmaksut käsiteltiin Lapin yliopiston toimintamenoina. Vuoden 2005 alusta opiskelijoiden kannettavien tulot ja menot on käsitelty liiketaloudellisena maksullisena palvelutoimintana.
- Tilikauden aikana on parannettu työajan kohdentamista. Tällä on ollut vaikutusta kustannusvastaavuuslaskelmien oikeellisuuteen. Lapin yliopiston vuoden 2005 kustannusvastaavuuslaskelma mm. julkisoikeudellisten suoritteiden ja maksullisen palvelutoiminnan osalta vastaa nykyään paremmin todellisuutta kuin mitä vuonna 2004.
- Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

- Lapin yliopistolla ei ole ollut valuttamääräisiä toimittajavelkoja eikä muita ulkomaanmääräisiä saamia 31.12.2005.
- Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja –menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen;
- Rästipalkat on kirjattu vuosittain maksuperusteella. Vuoden 2005 rästipalkat ovat olleet 83 470,34 euroa, jotka on kirjattu tilikaudelle 2006 menoksi.
- Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä talousarviotulot ja –menot sekä virheiden korjaukset; jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä: Ei ole
- Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa; ja
- Selvitys varainhoitovuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista: Ei merkittäviä tapahtumia.

Taulukko 34. Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2004	Talousarvio 2005 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2005 määrärahojen		Tilinpäätös 2005	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2005	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2005	Käyttö vuonna 2005 (p.l. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.10.24. Harjoittelukoulujen toimintmenot	Bruttomenot	0	2 621 032,55						2 712 999,32	
	Bruttotulot	-	35 554,28						35 554,28	
	Nettomenot	-	2 585 478,27	184 521,73	2 770 000	-	91 966,77	2 861 966,77	2 677 445,04	184 521,73
29.10.21.1. Yleiset toimintamenot	Bruttomenot	0	28 540 981,07						32 558 225,07	
	Bruttotulot	-	4 884 534,10						4 884 534,10	
	Nettomenot	-	23 656 446,97	5 194 553,03	2 885 1000	-	4 017 244,00	32 868 244,00	27 673 690,97	5 194 553,03
29.10.21.2 Täydennyskoulutuksen hintojen alentaminen	Bruttomenot	0	64 039,00						104 320,86	
	Bruttotulot	-	53 886,43						53 886,43	
	Nettomenot	-	10 152,57	34 847,43	45 000	-	40 281,86	85 281,86	50 434,43	34 847,43

Taulukko 35. Talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Ei ole ollut tilikaudella 2005.

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Ei ole ollut tilikaudella 2005.

Taulukko 36. Henkilöstökulujen erittely

	2005	2004
Henkilöstökulut	22 787 105,03	21 642 821,33
Palkat ja palkkiot	22 787 105,03	21 642 821,33
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Henkilösivukulut	5 448 238,49	5 019 430,77
Eläkekulut	3 809 221,04	3 420 488,46
Muut henkilösivukulut	1 639 017,45	1 598 942,31
Yhteensä	28 235 343,52	26 662 252,10
Johdon palkat ja palkkiot, josta	0,00	0,00
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	0,00	0,00
Johto	0,00	0,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00
Lomapalkkavelka	2 289 542,00	2 182 554,00

Taulukko 37. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % 1)	Jäännösarvo € tai %
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Ostetut atk-ohjelmat	tasapoisto	4	25	0
Itsevalmistetut atk-ohjelmat	tasapoisto	4	25	0
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	6	16,7	0
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet				
Autot ja muut maankuljetusvälineet	tasapoisto	5	20	0
Raskaat työkoneet	tasapoisto	15	6,7	0
Kevyet työkoneet	tasapoisto	5	20	0
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	4	25	0
Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	6	16,7	0
Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
Laboratoriolaitteet ja kalusteet	tasapoisto	5	20	0
Muut tutkimuslaitteet	tasapoisto	5	20	0
Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
Kalusteet				
Asuinhuoneisto ja toimistokalusteet	tasapoisto	5	20	0
Muut kalusteet	tasapoisto	5	20	0

Taulukko 38. Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet				Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävai- kutteistiset menot	...		
Hankintameno 1.1.2005	321 086,18	17 501,40	0,00	0,00	338 587,58
Lisäykset	99 848,93	0,00	0,00	0,00	99 848,93
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2005	420 935,11	17 501,40	0,00	0,00	438 436,51
Kertyneet poistot 1.1.2005	-862 004,93	-57 174,64	0,00	0,00	-919 179,57
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poist	-152 847,96	-9 003,76	0,00	0,00	-161 851,72
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poist	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2005	-1 014 852,89	-66 178,40	0,00	0,00	-1 081 031,29
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2005	268 087,15	8 497,64	0,00	0,00	276 584,79

	Aineelliset hyödykkeet				Yhteensä
	125 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2005	1 627 103,95	279 654,25	500,00	0,00	1 907 258,20
Lisäykset	315 620,83	114 014,11	0,00	7 682,19	437 317,13
Vähennykset	-829,05	0,00	0,00	0,00	-829,05
Hankintameno 31.12.2005	1 941 895,73	393 668,36	500,00	7 682,19	2 343 746,28
Kertyneet poistot 1.1.2005	-6 046 302,04	-250 775,61	0,00	0,00	-6 297 077,65
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poist	-733 514,98	-92 867,28	0,00	0,00	-826 382,26
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poist	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.205	-6 779 817,02	-343 642,89	0,00	0,00	-7 123 459,91
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2005	1 208 380,75	300 801,08	500,00	7 682,19	1 517 364,02

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				Yhteensä
	130 Käyttöomai- suusarvopaperit	...	...	...	
Hankintameno 1.1.2005	8 493,49	0,00	0,00	0,00	8 493,49
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2005	8 493,49	0,00	0,00	0,00	8 493,49
Kertyneet poistot 1.1.2005	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poist	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poist	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2005	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2005	8 493,49	0,00	0,00	0,00	8 493,49

Taulukko 39. Rahoitustuotot ja –kulut

Rahoitustuotot			Muutos
	2005	2004	
Korot euromääräisistä saamisista	475,51	223,14	252,37
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	0,00	0,00
Osingot	10 000,00	0,00	10 000,00
Liikelaitosten voiton tuloutukset	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot yhteensä	10 475,51	223,14	10 252,37

Rahoituskulut			Muutos
	2005	2004	
Korot euromääräisistä veloista	696,34	540,50	155,84
Korot valuuttamääräisistä veloista	19,89	0,00	19,89
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista	0,00	0,00	0,00
SWAP-maksut veloista	0,00	0,00	0,00
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00
Rahoituskulut yhteensä	716,23	540,50	175,73

Netto	9 759,28	-317,36	10 076,64
--------------	-----------------	----------------	------------------

Taulukko 40. Talousarviotaloudesta annetut lainat

Näitä eriä ei ole Lapin yliopiston tilinpäätöksessä vuonna 2005

Taulukko 41. Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset**Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit**

	Kappale- määrä	Markkina- arvo	31.12.2005				31.12.2004	
			Kirjanpito- arvo	Omistus- osuus %	Myyntioikeuk- sien alaraja	Saadut osingot	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	0		0,00	0,0		0,0	0,00	0,00
Arktikum Palvelu Oy	50		8 409,40	33,3		10 000,00		8 409,40
Luottokunta	1		84,09					84,09
Osakkeet ja osuudet yhteensä			8 493,49	33,3		0,0	10 000,00	8 493,49

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset : ei ole

Taulukko 42. Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2005	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräisten joukkovelkakirjalainojen ostot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut valuuttamääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut lyhytaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	2236,40	0,00	0,00	2236,40
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	2236,40	0,00	0,00	2236,40

31.12.2005	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Otetut euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Otetut valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat talousarvion ulkopuolella olevilta valtion	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Taulukko 43. Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut

Myönnettyt takaukset ja takuut: ei ole ilmoitettavaa

Myönnettyt takaukset ja takuut valuutoittain: ei ole

Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimusvastuut

Vuokrasopimukset

Toistaiseksi voimassa olevat vuokrasopimukset, yksi määräaikainen 2011 asti.

Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio

Kestoltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset

4 004 394,00

Taulukko 44. Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2005	Varat 31.12.2004	Käyttötarkoitus
Lahjoitusrahasto opiskelijoid opiskelun tukemiseen	50 384,88	0,00	Opiskelijoiden opiskelun tukeminen
...	0,00	0,00	...
Yhteensä	50 384,88	0,00	

Taulukko 45. Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Näitä eriä ei ole Lapin yliopiston tilinpäätöksessä 31.12.2005

Taulukko 46. Velan muutokset

Näitä eriä ei ole tilinpäätöksessä.

Taulukko 47. Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Näitä eriä ei ole tilinpäätöksessä.

Taulukko 48. Muut oikeiden ja riittävien tietojen vaatimuksen edellyttämät mahdolliset liitteet

Talousarvioasetuksen 66 c §:n mukaan tilinpäätöksessä saamiset on arvostettava niiden nimellisarvoonsa tai niiden todennäköiseen arvoonsa. Tilinpäätöksessä Lapin yliopiston siirtosaamisiin 4,6 M€ (liite) sisältyy 237 000 euroa rakennerahastohankkeisiin liittyviä ns. arvottomia siirtosaamisia. Koska tileistäpoistoa rakennerahastovaroista aiheutuneiden siirtosaamisten osalta rajoittaa määräys siitä, ettei toimintamenomäärärahaa saa käyttää rakennerahastohankkeisiin, ei tileistäpoistoa ole tehty. Valtiovarainministeriön lausunto 8.3.2001 (VM1/071/2001).

Taulukko 49. Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista, tositelajeista ja niiden säilytystavoista

Kirjanpitokirjat:		Säilytystapa:	
Päiväkirja		Atk-tuloste	
Pääkirja		Atk-tuloste	
Tuotto- ja kululaskelma		Atk-tuloste	
Tase		Atk-tuloste	
Tasekirja		Sidottu kirja	
Tase-erittelyt		Paperisena	
Palkanlaskenta		Atk-tuloste	
Ostoreskontra		Atk-tuloste	
Myyntireskontra		Atk-tuloste	
Maksuliikenne		Atk-tuloste	
Tositelajit:		Kpl Säilytystapa:	
Tiliotteet	Nrot: 6K-1	6K-1223	1 223 Paperitosite
Sisältää pankkitilit, myyntilaskut ulkomaille, ulkomaan ostolaskut, kassamaksut ja maksatushakemukset			
Ostoreskontra			
Paperinen ostolasku	20-1	20-1757	1 757 Paperitosite
Sisältää ulkopuolisten matkalaskut ja ostoreskontran korjaustositteet			
Sähköinen ostolasku	2R-1	2R-13891	13 891 Rondo-arkisto
Ostolaskujen muutos	2M-1	2M-29	29 Atk-tuloste
Ostolaskujen mitätöinti	24-1	24-9	9 Atk-tuloste
Ostolaskujen kuittaus	25-1	25-705	705 Atk-tuloste
Ostolaskujen maksatus	2A-1	2A-260	260 Atk-tuloste
Matkalaskut			
Matkalaskut	6M-500001	6M-503188	3 188 Paperitosite
Ennakot	6E-50001	6E-54891	4 678 Atk-tuloste
Palkkatositteet	6P-1	6P-572	572 Atk-tuloste
Myyntireskontra			
Laskun syöttäminen reskontraan (hyvitys)	30-1	30-94	94 Atk-tuloste
Myyntilasku	31-50001	31-55418	5 418 Paperitosite
Hyvitys- ja veloituslaskun kohdistaminen	35-1	35-12	12 Paperitosite
Viitteettömät suoritukset	36-1	36-223	223 Atk-tuloste
Viitteelliset suoritukset	37-1	37-4697	4 697 Atk-tuloste
Taypro-myyntilaskut	6T-1	6T-76	76 Atk-tuloste
Kassatositteet			
Analyste palvelukassa	6C-1	6C-695	695 Paperitosite
Avaava tase	02-1	02-639	639 Atk-tuloste
Talousarvio	A1-1	A1-13	13 Atk-tuloste
Suunnitelmatiedot	K1-1	K1-149	149 Atk-tuloste
Muistiotositteet	04-1	04-3258	3 258 Paperitosite
Korjaustosite	05-1	05-715	715 Paperitosite
Käyttöomaisuuden poistot	6I-1	6I-56957	56 957 Atk-tuloste
Tositteita yhteensä			99 258

3.1 Tilinpäätöslaskelmien analyysi

3.1.1 Rahoitus

Lapin yliopiston rahoituslähteet ja rahankäytön kohdentuminen on esitetty liikekirjanpidon pääotsakkeiden mukaisesti. Talousarviotiliä on käytetty kaikissa muissa kohdissa paitsi sarakkeen ”muu” kohdalla. Lapin yliopiston henkilöstökuluista 71 % rahoitetaan toimintamenorahalla, 16 % yhteisrahoitteisilla hankkeilla ja 6 % harjoittelukoulun budjetista. Tilikauden kokonaisvuokrasta 70 % on rahoitettu vuotuisella budjettirahalla, 16 % liiketaloudellisella maksullisella palvelutoiminnalla ja 13 % harjoittelukoulun budjetista.

Kokonaisvuokrakustannukset ovat olleet hieman nousussa Lapin yliopiston opiskelijakannettavien leasing-vuokrien (sopimukset 36 kk) kasvun myötä. Lapin yliopiston toimintamenojen käyttöä on opiskelijoiden kannettavien hankinnassa kohdennettu suoraan palvelemaan opiskelijaa, mutta valtionhallinnon ohjeiden mukaisesti se käsitellään maksullisen palvelutoiminnan muodossa. Palvelujen ostot ovat merkittävässä asemassa yhteisrahoitteisessa toiminnassa. Lapin yliopiston palvelujen ostoista 25 % saa rahoituksen yhteisrahoitteisesta toiminnasta, toimintamenoäärärahalla näitä rahoitetaan vain 59 % osuudella.

Taulukko 50. Rahoituksen käyttö rahoituskanavittain

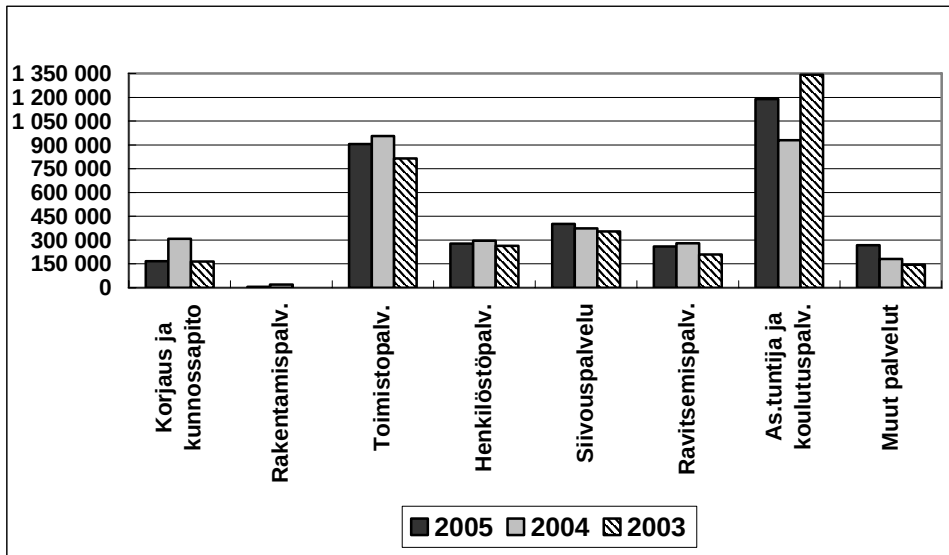
RAHOITUS: RAHOITUKSEN KÄYTTÖ ERI RAHOITUSKANAVIEN OSALTA

Luvut 1000 €

	Budjetti- rahoitus	Julkisoikeu- dellinen	Maksullinen palvelutoiminta	Yhteisra- hoitteinen	Harjoittelu- koulu	Suomen Akademian	Vieraat momentit	Muu	Yhteensä
TULOT									
Maksullisen toiminnan tuotot									
- myyntituotot	58	157	1 209	0	0	0	0	0	1 424
- muut tuotot	468	0	88	6 772	35	0	1	10	7 375
Tulot yhteensä	526	157	1 297	6 772	36	0	1	10	8 799
MENOT									
Kansallisuusmaksu	-20								-20
Aineettomat hyödykkeet	-53	-10	-34	-1	0		-1		-100
Aineelliset hyödykkeet	-3 435	-1	-5	-33	-37	-10	0	-8	-3 530
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 073	-6	-26	-137	-95	-15	-2		-1 354
Henkilöstökustannukset	-20 071	-415	-540	-4 449	-1 705	-715	-238	-5	-28 139
Vuokrat	-3 390	0	-755	-53	-634	-1	-1		-4 835
Palvelujen ostot	-2 053	-30	-220	-872	-224	-30	-43		-3 471
Muut erilliskustannukset	-1 835	-22	-46	-790	-18	-328	-151		-3 190
Menot yhteensä	-31 930	-484	-1 627	-6 336	-2 713	-1 100	-437	-13	-44 639
									0
Menot/tulot sisäiset	402	-84	-72	-233	-2	-5	-7		0
Arvonlisäveromenot				-116		-7	-4		-127
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-31 002	-410	-402	88	-2 679	-1 112	-447		-35 965
Kustannukset prosentteina:									
Henkilöstökustannukset	71 %	1 %	2 %	16 %	6 %	3 %	1 %	0 %	100 %
Vuokrat	70 %	0 %	16 %	1 %	13 %	0 %	0 %	0 %	100 %
Palvelujen ostot	59 %	1 %	6 %	25 %	6 %	1 %	1 %	0 %	100 %

Lapin yliopiston palvelujen ostot olivat 3 471 teuroa vuonna 2005, vuonna 2004 nämä olivat 3 343 teuroa ja vuonna 2003 summa oli 3 294 teuroa. Alla oleva kuvio selventää eri palveluostojen rakennetta tilikausien 2003-2005 välillä. Asiantuntijapalveluihin ja toimistopalveluihin on kohdistunut suurin ostotarve.

Kuva 7. Palvelujen ostot 2003-2005

3.1.2 Määrärahojen kehitys

Alla olevasta taulukosta voidaan tarkastella Lapin yliopiston yleisten toimintamäärärahojen kehitystä, siirtyviä määrärahoja ja toimintamenojen osuutta. Siirtyvää määrärahaa vuodelta 2005 on tarkoitus käyttää uudisrakennuksen varustamiseen. Taiteiden tiedekunta siirtyy uusiin tiloihin yliopistokampukselle 1.8.2006 alkaen, jolloin myös yliopiston vuokratkustannukset kasvavat.

Taulukko 51. Yleiset toimintamenot

Lapin yliopiston yleiset toimintamenot

(vain momentti 2910211, ei sisällä täydennyskoulutuksen hintojen alentamistukea)

	2006	2005	2004	2003
Smr. edellisiltä vuosilta	4 622 202	4 017 244	3 062 851	3 064 884
Tilijaottelussa myönnetty	30 577 000	28 851 000	27 791 000	23 547 000
Budjettirahoitus yhteensä	35 199 202	32 868 244	30 853 851	26 611 884
Smr. seuraavalle vuodelle		4 622 202	4 017 244	3 062 851
Käytetty yleistä toimintamenorahaa		28 246 042	26 836 607	23 549 033
Tilijaottelun mukaisen budjettirahan kasvu-%	6,0 %	3,8 %	18,0 %	
Budjettirahoituksen yhteensä kasvu-%	7,1 %	6,5 %	15,9 %	
Budjettirahan käytönkasvu-%		5,3 %	14,0 %	

3.1.3 Kustannusvastaavuuslaskelmat

Lapin yliopistossa on tilikauden aikana kiinnitetty huomiota kustannusvastaavuuslaskelmissa olleisiin epäkohtiin. Tämän johdosta eri hankkeet/projektit ovat omalta osaltaan huolehtineet työajan kohdentamisperusteiden oikeellisuudesta. Tilinpäätöksen yhteydessä taloushallinnon antamassa ohjeistuksessa on muutettu tilinpäätösjaksotusten tarkkuutta, millä on ollut vaikutusta kustannusvastaavuus-laskelmien sisältöön.

Lapin yliopiston eri toimijoista mm. yliopistopaino on kohdentanut työaikansa maksulliseen liiketaloudelliseen toimintaan uusilla työajan kohdentamisperusteilla. Tällä on ollut iso vaikutus Lapin yliopiston laskelmiin. Edellisellä tilikaudella opiskelijoiden kannettavat käsiteltiin toimintamenoissa ja nyt tilikaudella 2005 ne on käsitelty maksullisessa palvelutoiminnassa. Opiskelijoiden kannettavista aiheutuneet menot olivat tilikaudella 670 teuroa.

Arkikum Palvelut Oy:ltä saatuja lipputuloja on käsitelty maksullisessa palvelutoiminnassa ja tähän liittyviä menoja on kohdennettu solmittujen sopimusten perusteella maksulliseen toimintaan. Aiemmin nämä käsiteltiin toimintamenoissa.

Liiketaloudellisen maksullisen palvelutoiminnan tavoitteeksi on asetettu OPM:n kanssa käytyjen tulossopimuksien mukaan seuraavat luvut viimeisenä kolmena vuotena:

(1 000 €)	2005	2004	2003
Liikevaihtotavoite	1 500	1 500	1 500
Tuottotavoite	25	25	25

Lapin yliopiston tavoitteiden toteutuminen:

(1 000 €)	2005	2004	2003
Liikevaihtotavoite	1 297	1 222	1 088
Tulos	- 617	309	94

Lapin yliopiston julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan kannattavuus antaa tilikaudelta 2005 oikeamman kuvan verrattuna aiempiin vuosiin johtuen työajan kohdentamisesta. Tuotot olivat 19 % arvioitua vähemmät verrattuna edelliseen vuoteen.

3.1.4 Taseen tarkastelua

Lapin yliopiston kansallisuusomaisuus kasvoi 20 teuroa. Tapani Rantalalta tilattiin Birgitta Vehmaksen muotokuva ja Arkkitehtitoimisto Juhani Kataiselta Lapin yliopiston pienoismalli, joka sijoitetaan uudisrakennuksen valmistuttua yleisön nähtäville. Tilikaudella 2005 aineettomiin investointeihin sijoitettiin 99 teuroa, koneisiin ja laitteisiin 315 teuroa ja kalusteisiin 114 teuroa. Merkittävimmät investoinnit olivat yliopistopainon painokone 50 teuroa, atk-laitteet 180 teuroa ja audiovisuaaliset laitehankinnat 34 teuroa.

Vaihto- ja rahoitusomaisuudessa merkittävin erä on siirtosaamiset. Siirtosaamiset olivat 4 664 teuroa ja edellisenä vuotena 3 321 teuroa. Siirtosaamisten määrä on kasvanut 40 % verrattuna edelliseen vuoteen. Syynä siirtosaamisten kasvuun ovat olleet osaksi

tilinpäätöksen jaksottamisen aiempaa parempi tarkkuus ja jossain määrin siirtosaamisten kasvua selittää maksatushakemusten käsittelyprosessin viivästyminen. Siirtosaamiset sisältävät tileistäpoiston edellyttäviä siirtosaamisia 237 teuroa, mikä edustaa 5 % siirtosaamisten arvosta. Myyntisaamiset 1 081 teuroa eivät sisällä epävarmoja saamisia.

Saadut ennakot tilinpäätöksessä ovat olleet 894 teuroa ja edellisenä vuotena 689 teuroa. Tätä kasvua selittää myös tilinpäätösjaksotuksen aiempaa parempi tarkkuus. Siirtovelloissa lomapalkkavelka on ollut 2 289 teuroa (v. 2004 2 182 teuroa) ollen kasvua 5 %. Henkilöstökulujen kasvu oli edellisestä vuodesta 6 %, minkä perusteella lomapalkkavelkojen kasvun voidaan todeta olevan oikeaa tasoa. Lapin yliopiston kannalta on erittäin tärkeää, että hankkeissa/projekteissa työskentelevien henkilöiden osalta lomapalkat maksetaan hankkeiden/projektien rahoituksella, ei yliopiston toimintamenomäärärahasta. Lomapalkkajaksotuksen osalta kehittämishankkeena tulee olemaan siirtyminen laskennallisen lomapalkan kirjaamisesta todelliseen lomapalkkavelkakirjaukseen.

3.1.5 Tuotto- ja kululaskelman tarkastelua

Yliopistojen toiminnassa henkilöstökulut ovat ylivoimaisesti suurin kuluerä, jonka merkittävyys on noussut korostuneesti esille yliopistoille asetettujen tuottavuusvaatimusten yhteydessä. Kulueriä tarkasteltaessa suurin on henkilöstökulut, toiseksi suurinta edustaa vuokrat ja kolmannelle sijalle tulee palvelujen ostot.

Henkilöstökulujen ja henkilötyövuosien vähentämistarpeen seurauksena kulurakenne muuttuu tulevana siten, että tukipalveluhenkilöstön palkkakulut vähenevät ja vastaavasti palvelujen ostot lisääntyvät. Lapin yliopiston osalta kulu- ja tuottorakenne on säilynyt samalla tasolla alla olevan laskelman mukaisesti:

Taulukko 52. Kulu- ja tuottorakenne

	2005		2004		2003	
Maksullisen toiminnan tuotot	1 423 957	16,2 %	1 433 434	17,4 %	1 315 675	14,3 %
Vuokrat ja käyttökorvaukset	191 950	2,2 %	213 635	2,6 %	184 469	2,0 %
Muut toiminnan tuotot	<u>7 160 016</u>	81,6 %	<u>6 574 811</u>	80,0 %	<u>7 668 762</u>	83,6 %
Tuotot yhteensä	8 775 923	100,0 %	8 221 879	100,0 %	9 168 907	100,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 354 043	3,3 %	1 314 529	3,5 %	1 265 746	3,6 %
Henkilöstökulut	28 235 344	69,5 %	26 662 252	70,3 %	25 061 742	70,3 %
Vuokrat	4 835 073	11,9 %	4 023 356	10,6 %	3 995 299	11,2 %
Palvelujen ostot	3 471 022	8,5 %	3 343 474	8,8 %	3 294 007	9,2 %
Muut kulut	1 645 662	4,0 %	1 498 464	4,0 %	1 504 268	4,2 %
Sisäiset kulut/valtio	<u>1 108 445</u>	2,7 %	<u>1 078 421</u>	2,8 %	<u>516 911</u>	1,5 %
Toimintamenot yhteensä	40 649 589	100,0 %	37 920 496	100,0 %	35 637 972	100,0 %
Rahoitustuotot	-10 476		-223		-2 169	
Rahoituskulut	1 020		541		1 068	
Satunnaiset tuotot	-25 995		-48 378		-45 660	
Satunnaiset kulut			16 497		1 563	
Siirtotalouden tuotot			-358 760			
Siirtotalouden kulut	<u>435 759</u>		<u>943 046</u>		<u>900 582</u>	
Muut tulo/menoerät yhteensä	400 308		552 723		855 384	
Kokonaismenot	41 049 897		38 473 219		36 493 357	
Nettomenot tulojen jälkeen	32 273 974		30 251 339		27 324 450	
Tuotot/toimintamenot		21,6 %		21,7 %		25,7 %
Tuotot/Kokonaismenot		21,4 %		21,4 %		25,1 %

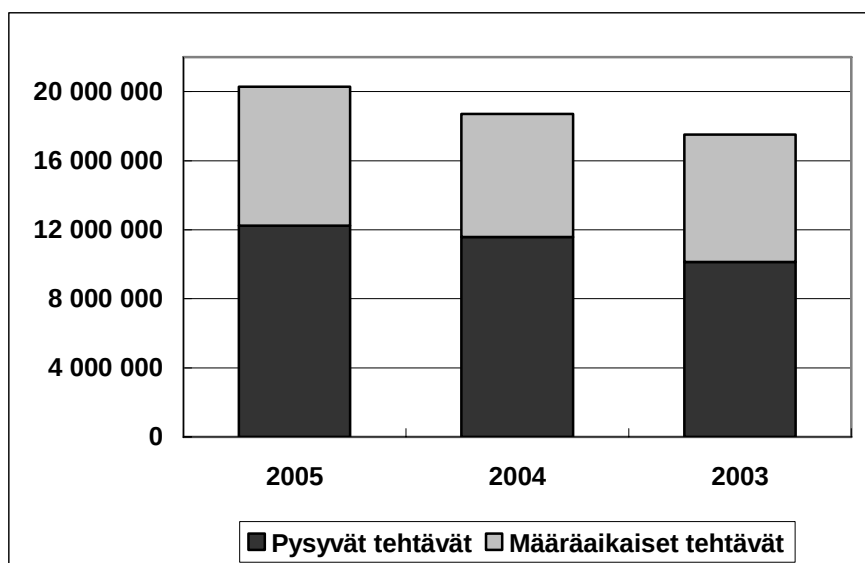
Lapin yliopiston eri yksiköiden palkkakuluja tarkasteltuna voidaan huomata, että suhdeluku henkilöstökustannuksista on pysynyt suhteellisen samalla tasolla vuodesta toiseen. Myöskään kehittämis- ja hallintopalveluiden henkilöstökulut eivät ole olleet nousussa kokonaishenkilöstökuluihin verrattuna.

Taulukko 53. Henkilöstökulut yksiköittäin

	2005		2004		2003	
Kasvatustieteet	5 087 645	18,0 %	4 797 072	18,0 %	4 635 133	18,5 %
Oikeustieteet	2 716 715	9,6 %	2 538 686	9,5 %	2 521 428	10,1 %
Taiteet	4 090 950	14,5 %	3 749 904	14,1 %	3 624 649	14,5 %
Yhteiskuntatieteet	4 198 064	14,9 %	4 116 560	15,4 %	3 792 475	15,1 %
Arktinen keskus	2 300 663	8,1 %	2 092 513	7,8 %	2 021 331	8,1 %
Meri-Lappi Instituutti	615 455	2,2 %	480 868	1,8 %	466 531	1,9 %
Kehittämis- ja hallintopalvelut	3 673 997	13,0 %	3 618 337	13,6 %	2 920 464	11,7 %
Kirjasto	1 050 134	3,7 %	954 842	3,6 %	884 068	3,5 %
Kielikeskus	915 705	3,2 %	794 417	3,0 %	698 664	2,8 %
Alueellinen peruskoulutus	1 817 750	6,4 %	1 926 986	7,2 %	1 648 180	6,6 %
Menetelmätietieteet	1 768 264	6,3 %	1 592 066	6,0 %	1 848 821	7,4 %
Henkilöstökulut yhteensä	28 235 342	100,0 %	26 662 252	100,0 %	25 061 743	100,0 %

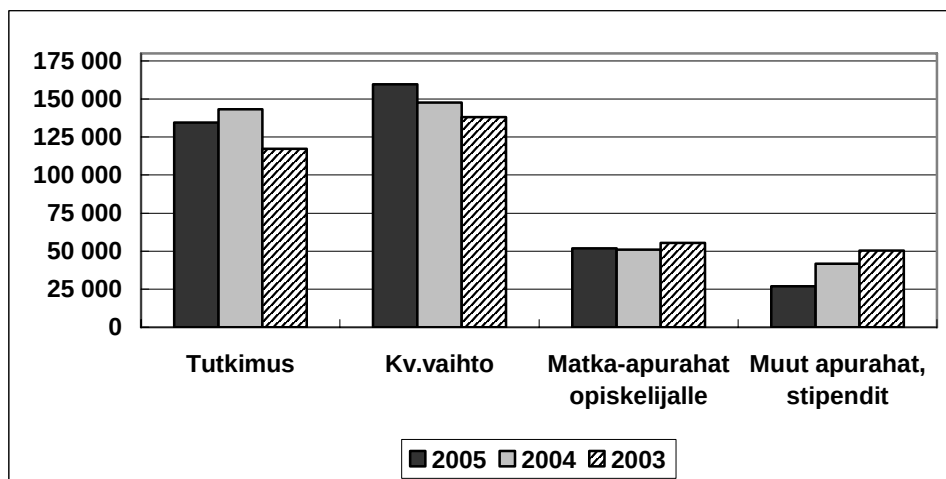
Pysyvien tehtävien ja määräaikaisten tehtävien tarkastelu osoittaa, että tulevaisuudessa Lapin yliopiston on tärkeää pysäyttää pysyvien tehtävien kustannusten kasvu.

Kuva 8. Palkkakulujen rakenne

Tilikauden aikana yliopisto on tukenut opiskelijoita ja tutkijoita erilaisilla apurahoilla. Lapin yliopiston kansainvälinen vaihto on apurahojen osalta eniten työllistävä ja euromääräisesti suurinta.

Kuva 9. Apurahat 2003-2005

4 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Lapin yliopiston johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus siitä, että viraston toiminta on tehokasta ja tarkoituksenmukaista, toimintaan liittyvä raportointi on luotettavaa ja toiminnassa noudatetaan lakeja ja säädöksiä.

Lapin yliopiston sisäisen valvonnan tilaa on vuoden 2005 aikana arvioitu käyttämällä COSO-ERM –viitekehystä. Arvion perusteella yliopiston sisäinen valvonta ja riskien hallinta täyttää sille säädetyt vaatimukset lukuun ottamatta systemaattista riskien tunnistamista ja arviointia erityisesti täydentävän rahoituksen hankinnassa.

Yliopistossa budjettirahoitusta täydentävän rahoituksen käyttö on kolminkertaistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Jotta hanketoiminta tukisi yliopiston strategisten tavoitteiden saavuttamista eikä rasittaisi yliopiston perusrahoitusta, on täydentävän rahoituksen käytön suunnittelua sekä seuranta- ja valvontamenetelmiä tehostettava. Samanaikaisesti yliopiston on kiinnitettävä huomiota myös perusrahoituksensa riittävyteen. Erityisesti on pyrittävä pitämään palkkausmenojen osuus perusrahoituksesta korkeintaan nykyisellä tasollaan, kahdessa kolmasosassa.

5 MÄÄRÄAJOIN TEHTÄVIEN KOKONAISARVIOINTIEN TULOKSET

5.1 Lapin maakuntakorkeakoulu

Lapin korkeakoulujen yhteinen aluevaikuttamisen strategia rakentuu niiden yhteiseen verkostopohjaiseen toimintamalliin, Lapin maakuntakorkeakouluun. Pohjois-Suomen ennakointi- ja arviointikeskus arvioi maakuntakorkeakoulun tuloksia, vaikutuksia ja vaikuttavuutta vuoden 2005 aikana maakunta- ja valtakuntatasolla sekä seutukunta- ja yksilötasolla. Raportin aineistona olivat haastattelut (konsortio-osapuolten rehtorit), kyselyt (seutukuntien yhteistyöelinten puheenjohtajat, kolmen alueellisen koulutusohjelman opiskelijat), osallistuva havainnointi ja muu aineisto (kirjallisuus, tilastot, lehdistökirjoittelu).

Maakuntakorkeakoulun vaikuttavuus on selkeimmin nähtävissä valtakunta- ja maakuntatasoilla. Valtakunnallisena pilottihankkeena Lapin maakuntakorkeakoulu on herättänyt paljon kiinnostusta. Imagollista arvoa on tullut niin hankkeelle ja sen eri toimijoille kuin koko maakunnallekin. Konkreettisimpina vaikuttavuuden muotoina ovat eri puolilla Suomea käynnistyneet muut sisällöiltään ja muodoiltaan erilaiset maakuntakorkeakoulukokeilut.

Maakuntatasolla hanke on onnistunut edistämään koulutuksellista tasa-arvoa. Maakuntakorkeakoulu myös mielletään koulutuksen ja tutkimuksen tuottajana yhdeksi alueen kehittäjäorganisaatioksi. Seutukunnallisesti hanke on edistänyt seutukuntien toimijoiden keskinäistä yhteistyötä ja nostaneen seutukuntien osaamistasoa. Yksilötasolla alueellisten koulutusmahdollisuuksien parantuminen on nostanut koulutushalukkuutta ja uskoa työllistymismahdollisuuksiin koulutuksen myötä.

Maakuntakorkeakoulu on todistanut olemassaolonsa tarpeellisuuden, joten toiminnan vakinaistamiselle on olemassa erinomaiset perusteet. Erityisen tärkeää on jatkaa nykyistä seutukunnallista toimintatapaa ja olla itse viemättä alueille koulutusta ja toimintaa, jonka perusteet ja edellytykset tulevat korkeakoulukentän suunnalta.

Maakuntakorkeakoulun vaikuttavuus on toteutunut hyvin erityisesti koulutustoiminnassa. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan osalta vaikuttavuus seutukunnallisessa kehittämistyössä on ollut vielä vähäistä. Tältä osin maakuntakorkeakoulun tulee tiivistään yhteistyötään alueiden eri kehittäjäorganisaatioiden kanssa.

Myös toimintatavan vakiintumisen edistäminen kaipaa tehostamista konsortio-osapuolten organisaatioiden sisällä. Kaikilta osin, kaikilla tasoilla, organisaatioissa ei vielä mielletä maakuntakorkeakoulutoimintaa normaaliksi toimintatavaksi. Tämä ilmenee parhaiten mentäessä hierarkiassa alaspäin sekä niissä yksiköissä, jotka eivät ole osallistuneet toimintaan.

5.2 Tutkijakoulutus

Korkeakoulujen arviointineuvosto arvioi vuoden 2005 aikana suomalaista tutkijakoulutusjärjestelmää. Arvioinnin tavoitteena oli nostaa esiin hyviä käytäntöjä, esittää kansalliset suositukset tutkijakoulutukselle sekä arvioida tutkijakoulujärjestelmää myös kansainvälisesti. Lapin yliopistosta arvioinnissa oli mukana yliopiston oma tutkijakoulu.

Arvioinnin yksi selkeä tulos oli, että vain harvoissa yliopistoissa on hyvä ohjausjärjestelmä. Tarve kehittää väitöskirjaohjauksen hyviä käytäntöjä on siis ilmeinen. Arviointiryhmä myös kannustaa yliopistoja yhtenäistämään tutkijakoulutettavien ohjausta tohtorikoulutuksen laadun varmistamiseksi. Yleisiä tutkijan valmiuksia voitaisiin kouluttaa yhteisesti, jolloin yliopistojen omat tutkijakoulut voisivat keskittää resurssinsa sisällöllisiin kysymyksiin ja tutkimusprojektien ohjaukseen.

Arviointiryhmä kehottaa yliopistoja tukemaan kursseja, jotka ovat tarpeen kaikille tutkijakoulutusohjelmille. Tällaisia kursseja ovat mm. johtajuus, vuorovaikutustaidot, tutkimusrahoitussuunnitelman tekeminen ja muut ammatillista kehittymistä vahvistavat kurssit. Arviointiryhmän raportissa todetaan myös, että tutkijakoulutuksen ja työelämän yhteydet on yliopistoissa huomioitu vaihtelevasti.

Lapin yliopiston tutkijakoulu saa arviointiryhmältä kiitosta siitä, että se on lähtenyt kehittämään ohjausta ja että se on korostanut opetuksessa yleisiä tutkimuksellisia valmiuksia. Samoin yliopiston tutkijakoulu on ottanut huomioon koulutuksen ja työelämän yhteydet. Tutkijakoululla on myös selkeä indentiteetti koko yliopiston tutkijakouluna.

Arvioinnissa puututaan myös väitöskirjojen laatuun ja todetaan, että yliopistoissa ei ole arvioitu esitarkastus- ja väitösprosessien toimivuutta käytännössä. Arviointiryhmä korostaa, että yliopistojen pitäisi kyetä arvioimaan väitösprosessiensa heikkouksia ja vahvuuksia nykyistä paremmin. Lapin yliopiston tutkijakoulussa tämä ongelma on tiedostettu ja tutkijakoulutyöryhmä on kartoittanut väitöskirjaprosessin ongelmatilanteita.

6 YHTEENVEDOT VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ

Ei väärinkäytöksiä

7 ALLEKIRJOITUKSET

LIITE: YLIOPISTON TAITEELLINEN TOIMINTA 2005

Näyttelytoiminta

- Professori Timo Jokela osallistui kutsuttuna taiteilijana Kiinan Shenyangissa pidettävään kansainväliseen lumi- ja jäätapahtumaan 8.1.-16.1.2005.
- Taiteiden tiedekunnan Galleria Katveessa audiovisuaalisen mediakulttuurin koulutusohjelman opiskelija Markus Joutselan *Lightscape – valomaalausta tilassa* 10.-21.1.2005 ja Galleria Kajossa audiovisuaalisen mediakulttuurin koulutusohjelman opiskelija Kreetta Kuokkasen *Redesign versus PUSIPUSI* 10.-27.1.2005.
- Tiedekunnan galleria Valossa kuvataidekasvatuksen opiskelijan Kirsi Nuppolan installaatio *Kammari* ja tekstiilialan opiskelija Tiia Lepistön maalauksia ja valokuvakollaasi *Sillat ovat yleensä poikittain jokeen nähden*, galleria Kajossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Pippa Kettusen *Sen vuoden reitillä*, galleria Gellariassa ja kahvio Tuubissa teollisen muotoilun 2. vuosikurssin piirustuksen, maalauksen ja plastisen sommittelun töitä *V niinku väärennös* 31.1.-17.2.2005.
- Professori Timo Jokelan teoksia ja lumi-installatio *Kirkenes – Paatjoki* esillä kansainvälisessä Barents Spektakel –taidetapahtumassa Norjan Kirkenesissä helmikuussa 2005.
- Tiedekunnan laitokset osallistuivat Taiteesta työtä –tapahtumaan Lapin yliopistolla 3.2.2005.
- Taiteiden tiedekunnan gallerioissa Kajo, Katve ja Valo tekstiilialan opiskelijoiden Heli Hannila, Laura Heinsalo, Terhi Laitakari, Tuuli Kangas, Minna Kovero, Anne Mustonen, Satu Särkijärvi, Elina Temmes ja Veera Vasara laudatur-projektin tuloksena syntynyt näyttely *Talvipuutarha* 21.2.-10.3.2005.
- Professori Timo Jokelan lumi-installatio *Purkijaur* 12.2.2005 alkaen Ruotsin Jokkmokkissa yhteistyössä Norbottenin taidetoimikunnan järjestämän Gloce to Nature Symposiumin ja alueen taiteilijoiden kanssa.
- Lehtori (ma) Henna Mantereen näyttely *Metsän Monarkian Aarteita Syötteen luontokeskuksessa Pudasjärvellä* 28.2.-29.4.2005.
- Professori Timo Jokelan lumi-installatio *Pallas* 8.3.2005 alkaen yhteistyössä Pallas-Ylläs –kansallispuiston ja Metsähallituksen kanssa.
- Taiteiden tiedekunnan Galleria Katveessa Oulun yliopiston arkkitehtuurin osaston, Firenzen yliopiston arkkitehtuurin osaston ja Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan opiskelijoiden töiden yhteisnäyttely *REITILLÄ Näkymiä Istanbulista* 14.-31.3.2005.

- Kuvataidekasvatuksen koulutusohjelman opiskelijoiden Jenny ja Antti Wihurin kokoelman nykytaiteesta koostuva näyttely ja työpajat *PIILOSSA* Rovaniemen taidemuseolla 1.4.-8.4.2005.
- Professori Timo Jokelan töitä nähtävillä Silvrett Altelierissa Feldkirchissa Itävallassa 1.-24.4.2005.
- Professori Timo Jokelan töitä oli esillä ryhmänäyttelyssä Kunstvereinissa, Badenissa, Itävallassa huhti-toukokuussa 2005.
- Taiteiden tiedekunnan Galleria Valossa taiteiden tiedekunnan vierailevan taiteilijan Tarja Pitkänen-Walter maalauksia *Eri valossa*, Galleria Kajossa tekstiilialan opiskelija Heli Hannilan maalaussarja *KIVI* ja Galleria Katveessa kuvataidekasvatuksen opiskelija Ville Vuorenmaan ja graafisen suunnittelun opiskelija Keisuke Satohin töitä 4.4.-21.4.2005.
- Teollisen muotoilun opiskelijoiden näyttelyosasto Milanon kansainvälisillä huonekalumessuilla Salone internazionale del mobile, Milano, Italia Fiera Milano: SaloneSatellite 13.-18.4.2005.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Gellariassa kuvataidekasvatuksen opiskelija Johanna Kukka-Maaria Koskisen *Unipuutarha* 2.-12.5.2005 ja kuvataidekasvatuksen opiskelija Susanna Laurilan öljyvärimaalauksia *ULKOKUORI – SISÄPUOLI* 16.-26.5.2005.
- Tekstiilialan 1-vuosikurssin kankaankuviointi- ja värjäyskurssin harjoitustöiden näyttely *KIVEN SIELU* tekstiili- ja vaatetusalan laitoksella 13.5.2005 asti.
- Professori Tuija Hautala-Hirvioja ja taidemuseon johtaja Hilikka Liikkanen kokosivat näyttelyn Reidar Särestöniemen syntymän 80-vuotisnäyttelyn 14.5.-18.9.2005 Rovaniemen taidemuseolle. Hautala-Hirvioja vastasi osasta Reidar Särestöniemi (1925-1981) 80-vuotisverkkojulkaisun teksteistä.
- Kahvila Tuubissa kuvataidekasvatuksen opiskelija Mia Rahkon öljy/temperamaalauksia *KUVAJAISIA* 16.5.-3.6.2005.
- Tiedekunnan galleria Kajossa kuvataidekasvatuksen opiskelijoiden Pia Turpeisen maalauksia *Tulisempi chiliä, makeampi mangoa* ja Jenni Salakarin *TUOKIOITA INTIASTA* 16.5.-2.6.2005.
- Lehtori Mirja Hiltusen ohjaamaan TEI of Athens-työpajaan pohjautuva puistoperformanssi *Gaze Park-Picnic* 25.5.2005.
- Professori Timo Jokela toteuttanut *Kurtakon Makreetta* –yhteisöllisen ympäristötaideteoksen Kurtakossa, Kolarissa heinäkuussa 2005.
- Professori Timo Jokela suunnitellut ja toteuttanut *Keys to Neiden* –yhteisöllisen ympäristöteoksen Norjan Neidenissä osana kansainvälistä Barents Biennal – Border Dialogues –taidetapahtumaa. Teokseen ja tapahtumaan liittyvän työpajan ja performanssin ohjaus lehtori Maria Huhmarniemi.

- Lehtori Eevi Matilaisen ja Laura Airikkalan yhteisnäyttely *Elämää suurempien patalappujen tarinat* Jonk Galleriassa Helsingissä 1.-31.8.2005.
- Graafisen suunnittelun opiskelija Irma Nevalan typografinen valokuvanäyttely *Paidattomat S-XXL* Helsingin Juhlaviikoilla Galleria Naisten Huoneessa 19.8.-24.9.2005.
- Professori Juhani Tuomisen maalauksia *Hasan Dede tapaa Idris Baban unessa kaksi kertaa* Galleria Napassa 20.8.-7.9.2005.
- Professori Timo Jokelan ja lehtori Maria Huhmarniemen ohjaama *Keys to Neiden – Näätämon avaimia* –työpaja kansainvälisessä taidetapahtumassa ”Border Dialogues 05/06 Barents Art Triennial 30.8.-29.9.2005 Norjassa. Työpajaan osallistuivat taiteiden tiedekunnan opiskelijat Heidi Simppala, Maija Tavastila, Linda Sjöholm, Siru Kantola ja Monica Nikula.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Kajossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Leena Flinkin *Kaksi hetkeä* 5.-22.9.2005.
- Tekstiilialan toisen vuosikurssin painokangasnäyttely *Vanhasta uutta* 5.9.-3.10.2005 tekstiili- ja vaatetusalan laitoksella.
- Lehtori (ma) Riitta Tietäväisen Suunto Oy:lle suunnittelemat purjehdusasut esiteltiin EkoÄly-näytöksessä Tiedekeskus Heurekassa Vantaalla 17.9.2005. Asut olivat sijoittuneet jaetulle 1. sijalle EkoÄly-vaatesuunnittelukilpailussa helmikuussa 2005.
- Jatko-opiskelija Bettina Schülken näyttely 17.9.2005 alkaen Galeria Maringerissä Itävallassa. Näyttely tulee esille myös New Yorkiin ja Suomeen.
- Tiedekunnan Galleria Gellariassa kuvataidekasvatuksen opiskelija Erja Tuhkalan *Koristeita?*, Galleria Kajossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Maria Paksujan *Muisto 1953* ja Galleria Valossa lehtori Tom Engblomin *Läivistyksiä* 26.9.-13.10.2005.
- Professori Timo Jokelan näyttely *Muistipaikkoja* Galleria Napassa 30.9.-9.10.2005.
- Lehtori Sisko Ylimartimon näyttely *Kuvituksia H.C. Andersenin satuihin* Nukketeatteri Sampon lämpiössä Helsingissä 3.10.-14.11.2005.
- Tiedekunnan Galleria Valossa taidekasvatuksen laitoksen järjestämän arkkitehtuurikasvatusseminaarin pohjalta Arkkitehtuuri- ja ympäristökulttuurikoulu Lastun / Lastenkulttuurikeskus Lastun kokoama näyttely *Tunne Tilasta Tarinaan*, Galleria Katveessa tekstiili- alan opiskelija Tuuli Kankaan video ja tekstiili-installaatio +10/0/-5, Galleria Kajossa vaatetusalan opiskelija Anne Mustosen maalauksia *Rajatila* ja Galleria Gellariassa kuvataidekasvatuksen opiskelija Sari Vierimaan installaatio *Valkoinen* 17.10.-3.11.2005.

- Professori Sirkka Laitisen, lehtori Ulla Niskasen ja lehtori Seija Tuupasen näyttely *AJAN KULKU – 3 kertomusta* Galleria Napassa 21.10.-8.11.2005.
- Jatko-opiskelija Bettina Schülken multimediainstallaatio *OGNATANGO* Langenloisissa Itävallassa 25.10.2005.
- Tekstiilialan vaihto-opiskelijoiden Anna Anisimova, Yeng-hye Kim, Michaela Müller, Shlomit Pierrot, Ira Polyakova, Astrid Würtenbergen näyttely *Textile Prints* tekstiili- ja vaatetusalan laitoksella (Siljotie 2) 28.10.2005 asti.
- Tiedekunnan Galleria Valossa teollisen muotoilun opiskelija Sandra Viñan *Jewelries as carriers of cultural significance* 9.-24.11.2005, Galleria Kajossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Katariina Imporannan *Samaan aikaan toisaalla* ja Galleria Gellariassa graafisen suunnittelun opiskelija Timo Enrothin *Pohjoinen touhu* 7.-24.11.2005.
- Professori Timo Jokela toiminut *Jokivalkeat*-tulitaidetapahtuman taiteellisena johtajana Rovaniemellä 12.11.2005. Työpajojen toteutus ja tekninen toteutus lehtori Maria Huhmarniemi.
- Tekstiilialan opiskelija Ekaterina Kurochkinan batiikkitekstiilien näyttely *Scarfs* taiteiden tiedekunnan Siljotie 2:n ikkunagalleriassa 21.-30.11.2005.
- Lehtori Mirja Hiltusen ohjaama Tila-Aika-Paikka-työpaja avasi päivittäin Marraskalenterin luukun, jossa marraskuuta lähestyttiin installaation ja performatiivisuuden keinoin tiedekunnan Galleria Kajossa 28.11.-1.12.2005, Sampo-keskuksessa 2.12.2005 ja junatapahtumana Kemi-Rovaniemi-välillä 8.12.2005.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Valossa vierailevan taiteilijan Heimo Sution *Luolaveistäjän unet* ajalla 30.11.-16.12.2005, galleria Katveessa ja galleria Gellariassa pt.tuntiopettaja Timo Haanpään *Nature/urban – your home?* ajalla 5.12.-19.12.2005 ja galleria Kajossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Mari Salon *Taloja ja tiloja* ajalla 28.11.-15.12.2005.
- Lehtori (ma) Riitta Tietäväisen ohjaamana vaatetusalan opiskelijoiden Anna Saastamoinen, Hanna Väisänen ja Jenni-Liisa Yliniva ERKI-Fashion Snow, Tallinnassa Estonian Academy of Artsissa 26.11.2005. Näytöksen pukukokonaisuudet olivat esillä taiteiden tiedekunnan Siljotie 2:n ikkunagalleriassa 2.-17.12.2005.
- Lehtori Tom Engblomin, professori Timo Jokelan, amanuenssi Leila Lipiäisen, pt.tuntiopettaja Esa Meltauksen, lehtori Ulla Niskasen ja professori Juhani Tuomisen töitä Lapin taiteilijaseuran *Taidetta Pohjois-Suomesta* –näyttelyssä Luleån Konsten Husissa 10.12.2005-8.1.2006.